

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. március

3

Tartalom

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?	
Bolyki János: Jézus csodái.	107

Vasárnapi prédikációk

Kováts László: Krisztusé vagy-e? Máté 12,50	112
Márton János: Övé a dicsőség! Róma 11,33–36.....	114
Orbán János: Márta és Mária. Lukács 10,38–42	115

Virágvasárnapi prédikáció

Dobri András: Virágvasárnap. Márk 11,9–18	118
---	-----

Konfirmáció virágvasárnapján

Kállay László: Péter konfirmációja. Máté 16,15–18	120
---	-----

Nagypénteki prédikációk

Gál József: Botránkozás és bolondság, vagy Istennek ereje. 1Korinthus 1,18.....	122
Varga László: Én Istenem, miért hagytál el engem? Máté 27,46.....	124

Húsvéti prédikációk

Adorjáni Zoltán: Tanúkká lesztek! Lukács 24,44–49	126
Csiha Kálmán: Az átváltozás reggele. Máté 28,1–10	130
Szász Attila: Feltámadott a halálból. 2Timótheus 2,8	132
Varga László: Emmaus felé. Lukács 24,30–31	134
Visky János: Ti megfeszítettétek, Isten feltámasztotta. Apostolok Cselekedetei 4,10–12.....	136

A Genezáret partján

Réti Katalin: Megváltottalak, neveden hívtalak, enyém vagy! Ézsaiás 43,1–2.....	141
---	-----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliórára:

Móra László Tibor: A sánta meggyógyítása. Apostolok Cselekedetei 3,1–10	143
---	-----

Presbiteri bibliórára:

Nagy Erika: A szeretet fegyelmezése. Máté 18,15–17	145
--	-----

Rádióprédikáció:

Tóthné Hegedűs Aranka: Cirénei. Márk 15,21	148
--	-----

Esketési igehirdetés:

Botos Csaba: Kettőn az úton. Lukács 24,13–15	149
--	-----

Temetési igehirdetés:

Károlyi Kovács Imre: Átköltözés áldással. 1Mózes 32,22–30	150
---	-----

Versek a húsvéti ünnepkörre	152
-----------------------------------	-----

A borítólapon Gy. Szabó Béla metszete

Hátlapon

Maksay Albert: *Mit adok?*

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?

Bolyki János

Jézus csodái

A csoda értelmezése a teológiatörténetben

Az *ógyház* a csodák kérdésére az újszövetségi kánon megalkotásával és az ökumenikus zsinatok hitvallásaival felelt. Azzal, hogy kánonjába épp a négy evangéliumot vette be, állást foglalt a legendáktól túlbujánzó, későbbi keletkezésű apokrif irodalom csodafogalmával szemben. Az ökumenikus zsinatok pedig Jézus személyének csodáját írják körül, arra tanítva a mindenkori egyházat, hogy Jézus csodáit csak személye misztériumával együtt lehet helyesen megérteni.

A *reformáció* hasonló teológiatörténeti helyzetben született. Nem a csoda lehetőségét kellett bizonyítani, hanem a középkor szentekről és bibliai személyekről szóló legendáinak szövevényéből kellett megszabadítani a bibliai, első renden a jézusi csodákat. *Kálvin*, aki a szentek legendáit többnyire megkérdőjelezte, kijelentés-jellegüket pedig egyértelműen tagadta, teljesen az ökumenikus zsinatok és a kánont alkotó apostoli atyák szellemében járt el, amikor úgy tett különbséget a próféták-apostolok és Jézus csodái közt, hogy az előbbieket tisztük révén – mely rájuk ruházott tiszt volt – tettek csodát, Jézus azonban saját erejéből, isteni hatalmánál fogva (*Inst.* I. 13,13).

A *racionalizmustól kezdve a 19. sz. végéig*, érthető módon nemcsak nem alakult ki részletesebb csoda-tan, de – ellentétben az *ógyház* és a *reformáció* idejével – általában minőségileg sem mutatott fel különösebb értékeket. E hosszan tartó korszak elején a Szentírás hitelességét kizárólag történelmi hitelességnek fogták fel. Közben a belülről és kívülről fellépő bibliakritika előbb az Ó-, majd az Újszövetség történelmi hitelét vonta kétségbe. Közben nemcsak a történet-, de a természettudományok oldaláról is érveket kapott a bibliakritika: a megtörhetetlen okság elvére épült világképben nem volt helye a csodáknak. Így történt, hogy a teológia egy ideig védekezett (apologetikus irodalom), azután maga sietett „hitelképesebbé tenni” a Bibliát azzal, hogy csak a „józan ésszel” megegyező részeire figyelt, s a csodáknak legfeljebb szimbolikus-allegorikus értelmezést adott.

A *skolasztika* viszont egészen más szellemtörténeti helyzet előtt állott. A keresztyén Európa által újra felfedezett antik bölcsélet világképét átvéve, felelnie kellett arra a kérdésre: miként helyezhetőek el ebben a világképben a csodák. A feleletet *Aquinói Tamás* adta meg, aki különbséget tett az isteni hatalom lehetőségének rendes és rendkívüli (potentia ordinaria et extraordinaria) megnyilvánulásai közt. Utóbbiból következnek a csodák. Mivel Isten mindennek elsődleges oka (causa prima), a természeti, másodlagos okok az Ő eszközei (causae secundae). A csoda úgy „történik”, hogy egy pillanatra fel-emeli vagy megszakítja Isten a másodlagos okok láncolatát (miraculum suspensionis) és közvetlenül nyúl bele az eseményekbe, majd ennek végeztével a miraculum restitutionis által újra mozgásba hozza a világegyetemet. *Barth Károly* e felfogás mögött azt a tévedést látja, hogy a csodát az ún. természeti és természetfeletti találkozásánál, és nem a természet és a kegyelem találkozásánál kereste (KD. I/2–885.).

A 20. század teológiája hasonló helyzetben van, mint a skolasztika volt, hiszen új világgéppel találkozott. *Rudolf Otto*, a múlt századi romantikus teológia folytatója, a kegyesség számára elégtelennek nevezi a skolasztika tanítását, mivel az a misztériumot bonyolult racionalitással cseréli fel. („Naturalistische und religiöse Weltansicht”). *Adolf Titius* a liberális és ortodox teológia határán áll. A csodáról azt tanítja, hogy 1. lehet a természet egyik erejének lefekezése vagy meggyorsítása, 2. teremtés és lehetőség jellege van, nem létezőket hív elő, míg a kauzális összefüggés törvényei bevégzett dolgokra vonatkoznak; 3. Isten szabadságát a mi fogalmaink szerinti törvényekkel nem lehet megkötni (*Natur und Gott*, 191–208.; 771–783.). *Karl Heim* fő érve a „polarítások feletti tér” (ellentétek feletti), amit a modern térelméletek hatására dolgoz ki. Ebben a térben szerinte: „megszűnik az ellentét, amit természetes és csodás események közt szoktak tenni” (*Die Wandlung im naturwissenschaftlichen Weltbild*. 194.). A csoda: akaratok harca, az isteni-gyógyító és a démoni-romboló erőké. *Barth Károly* szerint a világ léte Isten akaratának csodája, fenntartása (conservatio) pedig állandósult csoda. Mivel Ő maga az események törvénye, ezért a természet igazi törvényeit sohasem töri át, amikor csodát tesz, legfeljebb az általunk ismert jelenségértelmezéseket nem veszi figyelembe. (KD. III/3–146.) A csodákat nem szabad tér-idő-oksági összefüggésekbe szorítani („természetes magyarázat”), se pusztá jelképekké alacsonyítani. A csodák: az új világ, Isten Országja jelei, „előrevetített villanásai az eljövendő nagy Világosságnak” (*Einführung in die ev. Theologie*. 72.). Jézus csodái abszolút csodák (és nem természetfeletti), mert „oly ellentét jelenik meg bennük, amelyek által a mi gondolkodásunk ellentétei... jelentéktelenné válnak”. (KD. IV/2–238.) *Rudolf Bultmann* számára akkor hiteles egy csoda, ha 1. a tradítorok szavahihetőek, 2. a hagyományozott anyag és a mi világmegértésünk alapelvei nem ütköznek, 3. összefüggésben áll az ÚSZ Krisztusról szóló ev.-a centrumával, amit csak saját lértelmezésünk szubjektív szempontjából vizsgál, nem pedig történetileg. (*Glauben und Verstehen*. I.–227. s köv.) *Hans Schwarz* e tárgykörből írt monográfiája az egyik legújabb mű. 1966-ban jelent meg. (*Das Verständnis des Wunders bei Heim und Bultmann*. 205–210.) A csoda alapfeltételei: Isten, az ember és a „világvalóság” A speciális csoda olyan esemény, amit Isten, a mi világunk valóságán belül, az emberért, az eddigi világtapasztalattal ellentmondó módon munkál. A csoda strukturális jellemzői: 1. Isten akarati aktusa, 2. közvetlenül Okozójára utal, 3. csak a közvetlenül érintettek ismerhetik fel. A csoda értelme-célja: 1. kijelentéssjellege, 2. Isten újjáteremtő munkájának része, 3. a kozmosz totális megváltása, mint a végső cél felé vezető út egyik állomása.

A magyar 20. századi teológiatörténet is tanulságos példákkal szolgál. *Vass Vince* (*A keresztyénség világnézete*. 99–107.) azt írja, hogy a csodák nem a természeti törvények áttörésével keletkeztek, hanem ilyenkor Isten új teremtőmunkát végzett. A csodák éppúgy nem teremtenek hitet bennünk, mint a természet „szabályos folyásának” szemlélete. A hit mindkettőben Isten munkáját fedezi fel. *Tankó Béla* (*A csodahit lélektanához*) nem a csodát, hanem a csodahitet magyarázza a böhmi filozófia értékelmélete alapján. Szerinte a csodahit az értékelő tudat tevékenységének következménye. *Sebestyén Jenő* (*Református dogmatika*. I. 101–105.) szerint a csoda nem a természet rendjének megtörése, nem természetfölötti és nem természetellenes, hanem a kozmoszon belüli különös erő (Isten, mint elsődleges Ok) fellépésének következménye. *Victor János* titkot lát a természeti törvényekben is. A csoda által úgy igazgatja Isten a világot, ahogy arra még nem volt példa a máskor megfigyelhető világkormányzásában. (*Református Hiszekegy*. 69–70.). Az ember is beavatkozik a természet folyásába. Isten még inkább eltérhet az általunk ismert világtendőtől. (*Dogmatika*. 93. s köv.)

A csoda-fogalom etimológiája az ÚSZ-ben

(Vö. *Theologisches Begriffslexikon zum NT*. III. 1443–1452.) Az ÚSZ-ben három szó fordul elő a csoda kifejezésére.

1. A *thauma* főnév csak 2-szer fordul elő, s nem Jézus csodáit jelöli. A szó a görög vallástörténetben gyakran szerepel, eredetileg is vallásos értelme van, és minden olyan jelenségre vonatkozik, ami csodálatot, ámulatot keltő. Származékai, főként a *thaumadzó* ige, már gyakran előfordulnak Jézus csodáival kapcsolatban: 42-szer. E csodáknak az emberekre gyakorolt hatását fejezik ki (Mk 5,20; Mt 9,33 stb.). Ez a hatás a rémületig fokozódhat. A Jn ev.-ban ritkábban fordul elő.

2. A *szémeion*: jel, csodajel. Ez eredetileg látható, hallható dolgokra vonatkozó profán fogalom volt. Nagyon fontos, hogy az ÚSZ írói éppen ezt a vallástörténetileg meg nem terhelt szót használják Jézus csodáira leggyakrabban. Ezzel nemcsak az antik mágiától akarják azokat megkülönböztetni, hanem kifejezik vele azt, hogy Jézus csodái mindig túlmutatnak önmagukon. Isten országa elközelítésére utalnak. Az ÚSZ-ben 77-szer fordul elő ez a szó, ebből 48-szor az evangéliumokban. A jelek a szinoptikusoknál Jézus igehirdetését erősítik, Jánosnál Jézust az eljövendő Krisztusként bizonyítják.

3. A *terasz*: csodajel, csoda. Az ÚSZ-ben 16-szor fordul elő, mindig együtt a szémeionnal, és mindig többes számban: Az ApCsel-ben is gyakran szerepel.

Jézus csodáinak elhatárolása

a. *A vallástörténeti párhuzamoktól*. Jézus csodái nem kapcsolódnak az antik vallástörténetből jól ismert víziókhoz, teofániákhoz, álomhoz, audíciókhoz vagy eksztatikus eseményekhez. Sem mágiával, sem varázslással nem találkozunk nála. Eszközöket – Jn 9,6-tól eltekintve – nem használ csodáinál. Előfordul, hogy megérinti a beteget (Mk 1,41), vagy azok érnek hozzá (Lk 8,44), de sokszor gyógyít a távolból is, pusztán a szavával (Jn 4,50). Nincsenek nála büntető jellegű csodák (vö. Lk 9,51–56). Nem tesz csodát a maga mentésére vagy népszerűsítésére (Mt 4,1 s köv.), célja az volt, hogy csodái Istent dicsőítsék.

b. *Korának zsidó vallásos mozgalmaitól és az apokrif ker. iratoktól*. A szadduceusok nem hittek a csodákban. Kumrán emberei csak Isten bosszújának, ítéletének ellenségeiken bekövetkezendő csodáját várták. Keresztelő János nem tett semmi csodát (Jn 10,41). A farizeusok és írástudók előtt Jézus keresztalála utólag minden csodáját hiteltelenítette (Mt 27,42). Az apokrif ker. iratok Jézus-életrajzaiban egyre több az öncélú csoda.

c. *A démoni csodáktól*. Jézus maga mondja, hogy ellenfelei is tesznek csodákat (Mt 12,27), pl. ördögöket üznek. Lesznek hamis próféták és hamis Messiások, akik megtévesztő jeleket tesznek (Mt 24,24). A csodának nem a formája, hanem a tartalma a döntő. A démoni csodákkal ellentétben, Jézus tettei mindig Isten dicsőségét és az emberek üdvét szolgálták.

d. *Elkülönböztíti csodáit a hitetlenségből fakadó mennyei jelkívánástól*. (Mk 8,11; Lk 11,16 és 29; Mt 16,4). Ilyen lett volna a mindenki által érthető égi szózat, amelyik őt, mint Isten küldöttét igazolta volna. Jézus szerint a jelkívánás kísérletezés Istennel: kísértés, amit visszautasít (Mt 4,4). Messiás voltának bizonyítására egyetlen csodát: Jónás jélet ígéri, ami feltámadására utal. Messiási csodáit (Mk 4,35 s köv.) csak tanítványai előtt teszi.

Jézus csodái az elérkezett és eljövendő Isten országa jelei

1. *Isten hatalma által* érkezik el az Ország (országolás, basileia). Még a tárgyilagos kívülvalók is elismerték, hogy Jézus csodáihoz az erőt Isten adja (Jn 3,2), még inkább azok, akik a csoda szabadításában részesültek (Jn 9,33). Jézus csodái annak jelei, hogy Isten hatalma munkálkodik.

2. *Isten jelenléte által* növekszik az Ország. Jézus csodái arra utalnak, hogy Isten „meglátogatta az ő népét” (Lk 1,68b). Csodái az elközelített Isten országa jelei, szignáljai, Isten jelenlétének bizonyítékai a hívők előtt (Mt 11,4–6; 12,28; Lk 11,20). Bizonyítják, hogy a jelen való világban már itt vannak az eljövendő világ erői.

3. *Isten tetteinek szabadító jellege által* növekszik az Ország. Mitől szabadították meg az embereket Jézus csodái?

– *A hitetlenségtől.* Nem világnézeti kérdés volt ez. Jézus ellenfelei is „hívők” voltak, akik szemében ő nem volt igazhitű. „Hitetlenség”-en az ev.-ok azt értik, hogy nem ismerjük fel Jézusban a szabadító Istent. Néhol vakságnak (Jn 9,39), máshol „keményszívűségnek” (Jn 9,40) nevezi ezt az ÚSZ. Ez azzal kezdődik, hogy valaki a saját bűnét, elvesztett állapotát nem ismeri fel vagy tagadja (Jn 9,41; Mk 2,17). A Jézusban jelenlevő szabadító Isten felismerése maga is csoda, kegyelem (Mt 16,17b). Aki az evangélium üzenetében nem hisz, az előtt a csoda lényege is rejtve marad. Hit az is, amikor valaki bizalommal vár valamit Jézustól; még nagyobb hit, ha Benne tud hinni; a hit „felső foka”, amelyik nem igényli a látást (vö. Jn 2,23–24; 4,41 és 48; Mt 15,28; Jn 20,29). Hit és hitetlenség közt a választóvonal ma sem az „elhiszem vagy nem hiszem el, hogy az régen megtörtént”, hanem a „magamat Rá bízom, vagy nem bízom Rá” magatartása közt húzódik,

– *A démoni erőtől.* Jézus démonüzései (Mt 12,28) többek, mint szellemi betegek vagy hisztériások meggyógyításai. Azok is. De ezen felül azt fejezik ki, hogy Isten általuk szabaddá tesz minden ismert és ismeretlen démoni erőtől, „lelkülettől” (Lk 9,55), indulattól, megkötözöttségtől, szenvedélytől. Az ilyen „megkötözött ember” sorsát és gyógyulását legjobban a gadarai beteg története mutatja meg (Mk 5,1–20).

– *A természetől való félelemtől.* Hét csodát olvasunk az ev.-okban, melyek Jézus hatalmát mutatják meg a természet erői felett. Ezek a csodák: a tengeren járás (Mk 6,45–50), a vihar lecsendesítése (Mk 4,39–40), a csodálatos halászat (Lk 5,1–11), pénz a hal szájában (Mt 17,27), a fügefá kiszárasztása (Mt 21,18–22), a kenyér megsokasítása (Mk 6,35–40), a víz borrá változtatása (Jn 2,1–11). Az antik ember vagy a természet erői vastörvényszerűségében hitt, vagy szeszélyes démonokat sejtett a természet erői mögött. Jézus igehirdetése a fenti hét csodával kapcsolatban így foglalható össze: „ne féljetek, imádkozzatok, higgyetek, örüljetek”!

– *A bűntől.* Jézus csak egy reménytelen esetet ismert: az önmagával eltelt igazat. Minden egyéb bűnöst megszabadított az előzetes feltétel nélküli bűnbocsánat hirdetésével, amit isteni felhatalmazása alapján tehetett. Lévi-Máté és Zákéus vámszedők voltak (Mk 2,14 s köv., Lk 19,1–10). A gutaütött bűnét nem ismerjük, de neki is hirdette – kísérei hitét látva – a „botránkoztató” bűnbocsánatot (Mk 2,5). A bűnvallásra olykor nemcsak bűnbocsánat, hanem missziói megbízás volt a válasza (Lk 5,8 és 10b).

– *A vallásos előítéletektől.* Gondoljunk a szombat napi gyógyítások és csodák szinte provokatív jellegére. Miért éppen szombaton? (Lk 6,6–11). „Mert az Emberfia ura a szombatnak.” (Mt 12,8) Nyűg volt akkor már a szombat-törvény, pedig nyugalomra adta Isten. Igazi csoda volt a vallásos előítéletektől is megszabadulni, oly mélyen gyökereztek az emberekben (Jn 4,9 és 21).

– A haláltól. Három feltámadás-történet van az ev.-okban: Jairus lányáé (Mk 5,21–24 és 35–43); a naini ifjúé (Lk 7,11–17) és Lázáré (Jn 11,1 s köv.). Mindháromban találkozunk a csoda céljáról szóló tanítással: „ne félj, ne sírj, én vagyok a feltámadás”. Jézus egyetlen „eszköze” a halott-támasztásnál: a Fiú kérő szava az Atyához és a teremtői isteni szó, mely a nem levőket mint élőket előhívja. Szent „ízeltők” ezek a halott-támasztási történetek az eljövendő világ erőiből. Koronájuk a húsvéti történet.

4. *Isten tetteinek irgalmas jellege által* növekszik az Ország. „Meggzánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak.” (Mt 9,36) Meggzánt egy vagy több nyomorultat (Jn 9,1 s köv.; Lk 13,12). Máskor a beteg kérő szavára (Lk 17,19) vagy hozzátartozója kérésére (Lk 9,38 s köv.) *gyógyított*. A könyörülő szeretetnek ezek a csodái küldetéséhez tartoztak (Mt 4,23–24; 8,16; 10,1). *Visszaadta a kivetetteket* a társadalomnak, vagy a kultusz-nak. („Rehabilitálta” őket.) A bűnös, vámszedő, parázna, samaritánus, pogány nem vehetett részt teljes joggal a templomi istentiszteleten. Jézus csodája nyomán vagy a társadalom és a kultusz teljes jogú tagjai lettek újra (Lk 19,9–10), vagy megértették, hogy a maguk helyén éppoly értékesek Isten előtt, mintha a jeruzsálemi templomba járnának (Jn 4,23).

Jézus csodái feladatának és személyének egységében

A biblika-teológia néha csak az egyikre, néha csak a másikra figyel, és így megcsontítja saját mondanivalóját. Pedig szólnia kell mind a názáreti Jézus csodatetteiről, mind arról, hogy Jézus a Krisztus, akinek személye maga is csoda: misztérium, titok. Személye és sorsa nagyobb csoda, mint az általa, földi életének idején végbevitt jelek. Mert személyéhez az üdv nagy eseményei: inkarnáció, megváltói halál, feltámadás, mennybemenetel tartoznak. Ma már az ÚSZ-tudomány vallja a názáreti Jézus és a kérésűgma Krisztusa kontinuitását – ha nem ezt tenné, akkor is igaz lenne ez a kontinuitás –, így tanítania kell a Jézus csodás tettei és Jézus Krisztussal történt csodás események egységét is.

Jézus csodái a Szentlélek által az egyházban folytatódnak

Bár Krisztus az Atya jobbán ül, mégis jelen van Szentlelke által a gyülekezetben. Az ÚSZ sokszor szól úgy az apostolok munkájáról, mint a Szentlélek által munkálkodó Krisztus jeleiről és csodáiról (Mt 28,20; Mk 16,20; ApCsel 2,47b; 4,30–31). Ezek a jelek és csodák mindig az igehirdetéssel együtt járnak. Egyfelől követik az ígét, másfelől új lendületet adnak az igehirdetésnek. Maga az ilyen élő gyülekezet léte is folyamatos csoda.

Ahogy Jézus csodáinak földi élete során misztérion jellege volt, úgy van misztérion-sákramentum jellege a megdicsőült Krisztus csodáinak az egyházban. A látható ige: a sákramentum is ilyen. A református dogmatika megkülönbözteti a sákramentumban a látható jegyet és a láthatatlan, jelzett valóságot, melyre az előbbi utal. Ez Jézus csodáira általánosan is vonatkozik: sem az eddig elmondottak; sem a még elmondható tanítások nem meríthetik ki teljesen Jézus csodáinak misztériumát, mert azok mindig többek, mint amit megérteni vagy elmondani tudunk róluk.

(Részlet a *Hirdesd az Igét* c. kötetből. Bp. 1980.)

Vasárnapi prédikációk

Kováts László

Krisztusé vagy-e?

Alapige: Máté 12,50
Bibliaviasítás: 1János 2

A felolvasott igét megelőző versekben arról van szó, hogy Jézus a népet tanítja és a farizeusokat feddi. Valahol egy házban – nagy sokaság, nem lehet könnyen hozzáférni. A sokaságból valaki észreveszi, hogy anyja és testvérei kinn állnak és beszélni akarnak vele. Meg is mondja, de Jézus így felel: Kicsoda az én anyám és testvéreim?

Aki a Szentírásnak a betűjét nézi s Jézus szavait csak felületesen ítéli meg, különösnek tartja e beszédet. Mintha Jézus nem tanúsítana kellő tiszteletet anyjával szemben, s mintha nem élne benne eléggé a fiúi és testvéri szeretet vér szerinti hozzátartozói irányába. De – mondom – csak az látja így a dolgot, aki nem ismeri Jézust, s felületesen ítéli meg szavait. Feltételezhető-e Jézusról ilyen dolog? Aki a szeretetet prédikálta s azt mondogta, hogy szeressétek ellenségeiteket, elgondolható-e róla, hogy ne szeretne volna nagyon-nagyon édesanyját? Aki az idegen kisgyermekeket ölébe vette és megáldotta, elképzelhető-e róla, hogy vér szerinti testvérei iránt rideg lett volna? A családi kapcsolatot egész földi életében fenntartotta, bizonyára mindig eltöltötte Őt a földi, vér szerinti családjá iránti szeretet s bizonyos, hogy mindenki másnál jobban tisztelte anyját is. Az evangélium többször tesz említést Jézus anyjáról. Többek között Jézussal együtt jelen volt a kánai menyegzőn. S jelen volt Jézus életének leggyötremlésebb óráiban a kereszts alatt, mikor az Úr haláltusáját vívta. Jézus a keresztről is szólott anyjához. Mindez azt mutatja, hogy Jézus és édesanyja, de az egész család nagyon szerették egymást. Mi az oka mégis, hogy ilyen különös és hidegnek tetsző szavakat mond az Úr, mikor jelentik, hogy anyja és testvérei beszélni akarnak vele?

Jézus valóságos Isten és valóságos ember. Mint ember hozzátartozott egy földi családnak. Betlehemben született, Egyiptomból való visszatérése után gyermekségét családjá körében, Názáretben töltötte. Ott volt mellette édesanyja, Mária; nevelőapja, József; s ott voltak testvérei: Jakab, Józsué, Simon és Júdás. A családnak bizonyos, hogy nem volt kényelmes, úri élete; nagy szegénységükben sokat kellett dolgozzanak, hogy életüket fenntarthatassák. A szegénység isteni megpróbáltatás, vagy esetleg büntetés, a munka Isten ajándéka. Isten azonban fontosabb, mint földi életünk, fontosabb munkánknál is, a nagy baj, ha a szegénység, vagy a munka elszakít Istentől s megakadályoz, hogy Isten iránt való kötelességünket teljesítsük. Jézus bizonyára nem ült tétlenül, munkátlanul gyermekségében sem. Kivette részét a ház dolgából s biztosan segített nevelőapjának ácsmesteri munkájában is. De a földi munka nem tudta úgy elfoglalni, hogy ne gondoljon mennyei Atyjára, s ne teljesítse azt a kötelességet, amit Isten bízott rá. Lám, már 12 éves korában azt mondogta, hogy neki az ő mennyei Atyja dolgaiban kell foglalatoskodnia – József és Jézus testvérei már inkább csak a munkának, a földnek éltek, a Biblia nem jegyzi fel, hogy milyen szolgálatokat végeztek Isten szőlőkertjében.

A családi kötelek és a családért való munka Isten ajándéka s Istentől ránk bízott kötelesség. Természetes, hogy szeretjük családunk tagjait s dolgozunk érettük, hogy a mindennapit megszerezzük számukra. De vajon elégséges-e, ha csupán ennyit teszünk? Elégséges-e, ha elmondhatod: dolgozom látástól vakulásig, de meg is van az eredménye, mert... Jól van-e, ha azt mondogod: imádkozni nem tudok, mert nagyon korán kell meg-

kezdjem a munkát, mert nincs a házban egy rendes sarok, ahol megálljak az én Urammal beszélni. Vajon jól van, ha így szólsz: sajnos, nincs időm templomba járni, mert még vasárnap is a családomért... Nincs miből adakozzam, mert amit keresek, utolsó fillérig gyermekeimre kell fordítanom. Gyönyörködik-e Isten családotért való szorgalmadban, gyermekeid jó ellátásában, ha fiad ittasan szidja Krisztus Urunkat, ha leányod csak a szép ruhával és a mulatsággal törődik, s ha neked soha sincs időd Istenért és az Ő egyházáért fáradni? Egyszóval, ha te csupán családodnak élsz, családodat jobban szereted Istennél, sőt a család elszakít az Úrtól, gyönyörködik-e így az Úr munkádban és eredményeidben? Bizony nem! Mert az Úr a családi életben is azt nézi, hogy cselekedjünk-e az Ő akaratát? Mert családi életünket is csak Ő szentelheti meg és teheti széppé és boldoggá. Jézus mikor azt mondta, hogy kicsoda az én anyám és testvéreim? stb., nem az anyja iránt mutatott hidegséget, hanem bizonyosságot tett róla, hogy aki a mennyei Atya akaratát cselekszi, neki éppen olyan drága, mint anyja és a vér szerint való testvér. Ha a mennyei Atya akaratát cselekedjük, a Jézus családjába tartozunk s ez a család kitágul az egész föld kerekéig: minden nemzetből és népből szüleink, fi- és nőtestvéreink azok, akik örömmel és boldogan teljesítik a mennyei Atya akaratát. Ugye milyen nagy családnak vagyunk tagjai, s milyen sok az áldott rokonunk?

A családi közösség és a vér szerinti rokonság kétségtelenül nagy dolog, de önmagában véve nem elégséges erőforrás s nem okvetlenül jelenti a szeretet fészket. Már az első családban sem jelentette ezt. Káin testvére volt Ábelnek. Józsefet is saját testvérei adták el rabszolgának. Ez első esetek után is, hogy zúg a Káin botja s ha nem is ontja vérért testvér a testvérnek, kínozza és gyilkolja szeretetlenséggel, irigységgel, sőt gyűlölettel. Örökség miatt, nyereség miatt, versengés miatt, hogy bántja testvér a testvért. De a szülők és gyermekek viszonya sem különb. Beteljesedőben vannak Jézus szavai: Halálra fogja pedig adni testvér testvérét, atya gyermekét és magzatok támadnak szülőik ellen és megölik őket (Mt 13,12). Ne is szóljunk sok szeretetlenségben élő házastárs szomorú és fájdalommal tele életéről. Ki kell mondanunk rövid szóval: a bűn a családi életet is megrontotta. Valaki meg kell javítsa, jóvá kell tegye, amit a bűn elrontott, mert ha ez nem történik meg, hiába vagy vér szerinti szülő, hiába vagy testvér, vagy gyermek, nem élhetsz boldog családi életet. Ki javíthatja meg? Jézus Krisztus. Ami életünkben rossz, mindent csak Ő képes jóvá tenni. Legyen Ő olyan számodra, mint a szülő, hallgass szavára, tedd, amit kíván; legyen szerető testvéred, azaz légy te néki testvére – meglásd földi szülődet, földi testvéredet s más hozzátartozóidat is jobban fogod szeretni. Isten akaratára szerint való szeretettel szereted majd családodat. Nem szakít el a család Istentől, hanem egész családdal az Úré vagy és elmondhatod, amit Józsué mondott: Én és az én házam az Úrnak szolgálunk.

Nem anyja iránti tiszteletlenség, vagy szeretetlenség indította Jézust, hanem a minden ember iránti szeretet, hogy így szóljon: Mert aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nekem fitestvérem, nőtestvérem és anyám. Mária a Jézus anyja volt, s Jézus anyja maradt, amíg csak élt e földön, s Jézus szerette, mint a legjobb fiú a legjobb édesanyját. De az Úr szeretete itt nem állt meg, hanem kiáradt s kiárad ma is mindenkire, akik cselekszik a mennyei Atya akaratát. Te cselekszed-e a mennyei Atya akaratát? Ha igen, akkor téged is szeret, neked is testvéred az Úr.

Szeressük családunk tagjait: szüleinket, gyermekeinket, testvéreinket, hitvestársunkat és másokat. De mindenkéül jobban szeressük Jézust, aki megszenteli a vér szerinti családi közösséget s kitágítja a család körét, hogy családtagként szeressünk mindenkit, aki velünk együtt cselekszi a mennyei Atya akaratát. Ámen.

[Újös]

Márton János
Bonchida

Övé a dicsőség!

Alapige: Róma 11,33–36
Bibliailvasás: Jóel 2,12–17

Nem egy református emberben merülnek fel a kérdések: mit jelent a böjti időszak számunkra és mi miért beszélünk böjtről, ha nem böjtölünk? Szeretném még az igehirdetésem elején tisztázni azt, hogy a böjtfő vasárnapja jelzi az egyházi esztendőben Krisztus szenvedésének a kezdetét, a gyülekezet pedig ebben az időszakban az érettünk vállalt szenvedés titkát és Isten szeretetének a titkát próbálja megérteni.

Ezekben a Krisztus szenvedése és feltámadása által körülhatárolt napokban, én úgy érzem, a mi böjtünkről áttevéődik a hangsúly a kegyelemből kapott ajándékokra és a mi üdvösségünk kérdésére. A mi életünket többé-kevésbé ismerjük, de Isten megváltó tette előtt gyakran értetlenül állunk.

I.

Az előző versekben Pál apostol kiemeli Isten kegyelmét és könyörületét, a felolvasott néhány versben pedig Isten másságáról tesz bizonyosságot.

A mi birtokunkban is van gazdagság, bölcsesség és tudomány, de más az Isten gazdagsága, más az Ő bölcsessége és más az Ő tudománya. A mi gazdagságunk az, amit egy életen keresztül gyűjtöttünk vagy örököltünk. Görcsösen ragaszkodunk is összegyűjtött vagyonunkhoz s sokszor az fáj a legjobban, ha adnunk kell, ha le kell mondanunk valamiről, ami a miénk. Ilyenkor válik sajnálatos valósággá, hogy nem tudjuk, a böjtölés a szenvedés fényében azt jelenti (én így értelmezem): valamiről lemondani. S mert sokakat elutasítottunk már, jó lenne az anyagiakhoz való viszonyunkat is felülvizsgálunk, nem gazdagságunk lett-e a mi nyomorúságunk.

Gazdagságunkkal ellentétben az Isten gazdagsága egészen más. Az Ő gazdagsága irgalom, kegyelem és az ezeket átható szeretet. Míg én kijelentem, hogy minden, ami birtokomban van, az csak az enyém, Isten megosztja gazdagságát mindenkivel. Mindenki szabadon részesülhet belőle.

Mennyivel másabb lenne gyülekezetünk élete, ha élnénk ezekkel az isteni ajándékokkal és legalább egy kicsivel több irgalommal és bocsánattal fordulnánk egymáshoz.

Bölcsességünkkel és tudományunkkal sem dicsekedhetünk. Ne vegyék rossz néven, ha azt mondom, sokan vagyunk, akik azt gondoltuk, bölcsességgel irányítottuk életünket. Csak éppen akkor nem voltunk bölcssek, amikor házasságunkat kellett volna megmentenünk vagy baráti kapcsolatainkat kellett volna hűségesen ápolgatnunk, és lehetne sorolni mulasztásainkat egészen a gyülekezetben végzett szolgálatainkig.

Mindezeket azért soroltam fel, hogy kiemelhessem azt, hogy igazán bölcssek akkor lennénk, ha több türelemre, rágalom helyett elcsendesedésre, s indulataink helyett békére éheznénk ezekben a böjti napokban. A türelem, az elcsendesedés, a magunkkal és egymással való megbékélés az ítéletalkotásomat Isten bölcsessége által határozza meg. Az az ítélet, amelyik elszakad ettől az isteni bölcsességtől, csak rombolni és fájdalmat okozni tud. Tegyük mérlegre egymásnak szegzett ítéleteinket és kimondott véleményeinket és vegyük észre mennyi kegyetlenség rejlik bennük. Hódolattal mondhatjuk az apostollal együtt, hogy Isten ítéletei kikutathatatlanok, és tegyük hozzá, szerencsénkre. A kikutathatatlan szó húzza alá azt, hogy számunkra érthetetlenek is Istennek hatalmas dol-

gai. Ennek magyarázata az, hogy Isten ítélete szeretetből fakad, mi emberek pedig sokszor képtelenek vagyunk a szeretetre.

Az igehirdetésem elején említettem azt, hogy a böjti időszakban Krisztus szenvedésére tekintünk. Az Ő szenvedése azonban nem más, mint a szeretet útja. Isten tudományának mélysége abban rejlik, hogy mindazt, amit én szeretetlenségemmel elrontottam – családi életemet, baráti kapcsolataimat, lelkipásztori és gyülekezeti közösségeinkben a békességet –, Krisztus szeretetével helyreállítja.

II.

Az Igében az apostol arra is rávilágít, hogy mindannyian szeretetre szorult emberek vagyunk. Valójában jogos a kérdés: adtunk-e valamit Istennek? Hiszen amit mi szétromboltunk, Ő megépítette irántunk való szeretetével. Amivel mi válaszolni szoktunk az Ő szeretetére, az az elégedetlenségünk, egymás iránti türelmetlenségünk és közömbösségünk.

Megfigyeltem, hogy sokszor elpanaszoljuk egymásnak, hogy mennyire tehetetlenek vagyunk az emberi rosszindulattal szemben, de arról nem beszélünk, hogy mi tettünk-e valamit közösségünkért. Behatárolt képességeinket szükséges beismernünk. Azt, hogy évtizedekig tudjuk hordozni sérelmeinket, hogy közelebb áll a szitkozódás hozzánk, mint az imádság. Mindez arra utal, hogy Isten értelme, gondolatai még érthetetlenek maradtak előttünk. A meghallgatott igehirdetések még nem változtak cselekedetekké életünkben. Ezért jó megfontolni azt, amit Jóel próféta mond: „Szíveteket szaggassátok meg, és ne ruháitokat.” (Jóel 2,13a)

Ebből a tehetetlenségből és reménytelenségből mutatja meg az Ige utolsó verse a kiutat. Isten az én segítségem, adományom és tanácsom nélkül is cselekszik.

Könyörül rajtunk és gyülekezeteinket megőrzi, mert Tőle vagyunk és úgy is mondhatnám, hogy ha ma még vagyunk, az is Tőle van. A szenvedés útján járva örömeink, egymás iránt tanúsított apró kis cselekedeteink is Általa és Krisztus által vannak. Egy igehirdetést vagy a közös imádság áldását az Ő Szent Lelke hozza közelebb hozzánk.

Végül még egyszer ismétlem: ebben a böjti időszakban a hangsúly nem a mi böjtölésünkön, sem a mi lemondásainkon van, hanem azon, hogy minden, ami gyülekezetünkben és életünkben történik, Őreá néz, ezért Ővé a dicsőség mindörökké. Ámen.

Orbán János

ny. lelkipásztor
Marosújvár

Márta és Mária

Alapige: Lukács 10,38–42

Bibliaalvasás: Példabeszédek 31,10–31

Ha a múltkor arról szólt az igehirdetés, hogy a férfiak legyenek imádkozó férfiak, azért ne feledkezzünk meg az asszonyokról sem. Erre utal a most felolvasott ige, ugyanakkor Jézus tanácsot és útmutatást ad valamennyiünk számára.

Úgy gondolom, hogy elég jól ismeritek a Márta és Mária történetét, mégsem árt ismét úgy hallgatni, hogy belőle Jézus szeretete áradjon elsősorban asszonyaink felé. De ha Jézus megbecsülte mind Mártát, mind Máriát, tanuljuk meg mi is szeretetünkbe fogadni őket és ebben meg is tartani mind a mi szorgalmas Mártáinkat, mind az ighallgató Máriáinkat.

Ahogy Jézus akkor útban volt a tanítványaival, úgy járja ma is igéje és Szentlelke által a maga isteni útját. Ahogy akkor, úgy tér be ma is a mi emberi hajlékainkba. Ha befogadjuk Őt, egy rendkívüli találkozás jöhet létre otthonainkban: az isteni lehajlás találkozhat az emberi befogadás örömeivel. Így jöhet, így jön létre egy házban egy valódi istentisztelet és lehet egy ház – mint annak idején a Márta háza – a nagy, igazi, krisztusi egyház tagja. Ahol Jézus befogadják, ott jön létre a családi istentisztelet.

Talán azért nem említi Lukács evangélista a falu nevét – jóllehet mi tudjuk, hogy az a falu Bethánia volt –, hogy biztatást adjon minden idők minden faluja számára, hogy ti is lehettek az az egy falu, ahol egy házba befogadják Jézust.

Tudjuk, hogy abban a házban volt egy férfi is, Lázár, de itt az Írás őt nem említi. Úgy gondolom, hogy a múlt vasárnap a Lázárok – a férfiak – komoly felhívást kaptak arra nézve, hogy imádságos szívvvel az Úrnak szenteljék magukat. Most az asszonyokat veszi számba az Úr.

Valószínűleg a Mártáé lehetett a ház, ő lehetett a tulajdonos, a nagyobbik testvér. A neve, Márta, azt jelenti: úrnő. Mint háztulajdonos, ő fogadta a vendégeket is. Tisztában volt azzal, hogy egy olyan vendéget, mint Jézus rendkívüli kiszolgálással kell fogadnia, így mutathatja ki iránta való tiszteletét. Márta a maga oldaláról nézte a dolgokat.

A testvére, Mária, kinek a neve: felmagasztalt, rögtön letelepedett a Jézus lábainál és hallgatta az Ő beszédét. Ma talán úgy mondanánk, hogy valósággal itta az Úr szavait. Milyen boldog volt Mária: Jézus náluk van! Mária Jézus egyetlen szavát sem akarta elveszíteni. Eszébe sem jutott a konyha, a felszolgálás, csak hallgatta, hallgatta, hallgatta, s közben lelke megtelt kimondhatatlan boldogsággal. Nem tudjuk meg ebből az ismertetésből, hogy miről beszélt Jézus, de azt igen, hogy amit Jézus mondott, az megragadta, átjárta egészen Mária szívét. Márta közben csak süttött, főzött a vendégeknek. Igazán elfért volna egy kis segítség, annál is inkább, mert Jézus a tanítványaival együtt lepte meg őket. Tehát sok embert kellett ellátnia. Azt ti is tudjátok, hogy minél több a vendég, a háziasszonynak annál több dolga van.

Amikor erre az ígéhirdetésre készültem, a mi drága asszonyainkra gondoltam, akik annyit fáradnak értünk. Sütnek, főznek, takarítanak, mosnak, vasalnak, sőt a gyermekeket is ők gondozzák, nevelik, s ha vendégek érkeznek, az ő feladatuk, hogy nehogymiben is szükségét szenvedjenek a látogatók. Gondolatok-e arra ti, férfiak, de ti, gyermekek is, hogy nem ártana naponként kezet csókolnunk az érettünk sokat fáradozó asszonyoknak, édesanyáknak?! Hogy is olvastuk a Példabeszédek könyvéből? „Derék asszonyt kicsoda találhat? Mert ennek ára felülhaladja az igazgyöngyöket. Bízík ahhoz az ő férjének lelke.” (Péld 31,10–11)

Hogy is volt tehát? Mária a Jézus beszédét hallgatta. Úgy nézett ki, hogy az égvilágon semmit sem csinál. Márta? Márta úgy el volt foglalva, hogy nem hallgathatta Jézust. Nem volt rá ideje. Érthető, hogy egyedül nem bírta, azért ment Jézushoz. Szinte szemrehányásként hangoztak a szavai: „Uram, nincs-e arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem? Mondjad azért néki, hogy segítsen nekem.” A Márta szolgálata szeretszolgálat volt, hiszen szeretetből tette. De elfért volna a Mária segítése. Elnézted Uram, hogy egyedül kínlódom? Szólj rá Máriára. Én dolgozom, készítem az ételt, Mária pedig csak ül és Téged hallgat. Itt csúcsozódik ki a kérdés: vajon Mária tényleg nem csinál semmit? Az ételkészítés, az valami, az ígehallgatás, az semmi? *Nem több-é az élet, hogynem az eledel?* Amit Mária hallgatott, az az életnek igéje volt.

Jézus nem dorgálta meg Mártát. Szinte megsimogatta szavaival. Márta, milyen szorgalmas vagy, hogy gyötröd magad, mennyit fáradsz! A mi asszonyaink is hányszor úgy igyekeznek kitenni magukért, hogy minden meglegyen, minél bővebb legyen. De egy a szükséges. Vannak, akik ezt úgy magyarázzák, hogy egy tál étel bőven elég, nem kell

annyiféle. Tényleg, ha számba vesszük, hogy egy-egy vendégség után mennyi fölöslegessé vált maradék gyűl össze! S a háziasszony nem is vehetett részt az asztaltársaságban! A sok fáradtság után alig tudja kipihenni magát. Számára a vendég nemegyszer csak teher volt.

Sok ilyen Mártánk van nekünk. Ezeket akarja megkímélni Jézus. Ez talán az egyik oldala a Jézus válaszának. A lényeg azonban más. Ahol, amikor ott van Jézus, akkor telepedj le az Ő lábaihoz. A zsidók a nevezetes vendéget egy magasabb helyre szokták volt ültetni, s a hallgatóság alacsonyabb helyen, a vendég lábainál foglal helyet. Ma is a díszvendéget a főhelyre ültetik.

Jézus azonban nem díszvendégként jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon. (Mt 20,28) Márta eledelt igyekezett felszolgálni. Jézus lelki táplálékkal szolgál. Igét hirdet. „Boldogok, akik hallják az Istennek beszédét és megtartják azt.” (Lk 11,28) Ez tette Máriát boldoggá. Mária megtanult hallgatni: Jézusra hallgatni, Jézusra figyelni. Ez nagyon fontos ma is az asszonyoknál. Ha a férfiaknak az a felszólítás hangzott, hogy imádkozzanak, alapigénk az asszonyokat arra tanítja, hogy Jézusra hallgassanak. Csak Jézusra figyelő hittel értheti meg valaki az evangéliumot. Asszonyaink tehát hallgassanak Jézusra, telítődjenek meg a Krisztus tanításával és magatartásukkal tegyenek bizonyosságot Jézusról. Péter apostol éppen arra utal, amikor azt tanítja, hogy az asszonyok a férjeiket, akik nem engedelmeskednének az igének: magaviseletük által, ige nélkül nyerjék meg Krisztusnak. (1Pt 3,1)

Amikor arra lehetőség van, amikor Jézus itt van a templomban, vagy a bibliórán, akkor az asszonyok tegyenek félre mindent, mert egy a szükséges, Jézusra figyelő szemmel, Jézusra hallgató füllel, Jézus előtt kitarulkozó szívvel „táplálkozni” az igével. Igen, ez a táplálék a legszükségesebb, a legfontosabb, „Mert az Isten országa nem evés, nem ivás”. (Róm 14,17) Jézus lelki táplálékot kínál és ad minden igehallgatónak. Ő a mennyei kenyér, s aki Vele táplálkozik, meg nem éheznek. Ő mennyei italt ad, s ha valaki belekóstol, az meg nem szomjúhozik. Az ilyen Máriák „éheznek és szomjúhozzák az igazságot” (Mt 5,6) és megelégtetnek. Nem ők táplálják Jézust, hanem Jézus táplálja őket és ezért boldogok.

Látjátok, milyen csodálatos asszonyi feladatot állít elétek Jézus? Jézus nem csupán azt várja, hogy étellel, mosott ruhával, tiszta lakással szolgáljatok a tieiteknek, hanem, hogy Reá hallgassatok, Róla bizonyosságot tegyetek. Ez az egy szükséges és ez a jobb. Ez nem fogy el, mint az eledel az asztalról. Ez megmarad az örök életre!

Mit mondjak még drága Mártáink? Kevesebb ételt és több krisztusi szeretetet adjatok, tálaljatok fel a családnak. Így talán boldogabbak leszünk valamennyien. Nem mi vendégljük meg Jézust, hanem Ő táplál valamennyitünket az örök életre! Ámen.

Virágvasárnapi prédikáció

Dobri András
Kolozsvár–Kerekdomb

Virágvasárnap

Alapige: Márk 11,9–18
Bibliaalvasás: Zakariás 9,9–10

Kedves Testvéreim! Gyermekkorunkból virágvasárnap története úgy maradt meg bennünk, mint Jézus csodálatos bevonulása Jeruzsálembe. Később aztán egyre inkább rádöbbenhattünk, hogy ez nem a teljes történet. Ismerjük meg azért a bevonulás körülményeit, majd azt is, ami azután történt, de ami szervesen virágvasárnaphoz tartozott. A mai alkalommal a történet minden eseményére szeretnék utalni.

Az első az, hogy Jézus számárháton vonult be Jeruzsálembe. Ezzel nyilvánvalóan kifejezte messiási igényét és ugyanakkor elhatárolta magát népének hamis Messiásváradalmától. Az, hogy messiási igénye fejeződik ki ebben a tényben onnan bizonyos, hogy az ószövetségi prófécia így rajzolta meg az eljövendő szabadító képét: „Íme, jön néked a te Királyod, igaz és szabadító ő; szegény és számárháton ülő.” És utána így folytatódik a kép: „kivesztem a szekeret... és a lovat Jeruzsálemből, kivesztem a harci kézívet is” És ez a szabadító nem erőszak útján háborúkkal fog megszabadítani némeleket, hanem mindenkinek hozza a szabadságot erőszak nélkül.

Izráel népe abban az időben egy egészen másforma Messiást várt. Éppen hogy harcias, erőszakos fellépő szabadítót. Abban az időben a nagy uralkodók a meghódított fővárosba harci paripán vonultak be. Jézus tüntetően számárháton érkezik Jeruzsálembe. A számár az erőszak nélkül uralkodó király ismertetőjegye volt. Szegényként érkezik meg Jézus. Olyan szegény ez a király, hogy még azt a szamarat is, amelyen érkezik, kölcsön kell kérnie. Királyként, uralkodóként érkezik meg Jeruzsálembe, de senki nincs, aki megértené, hogy itt egy másfajta királyságról van szó, mint amihez mi hozzászoktunk. Pedig Jézus nemegyszer beszélt erről övéinek: aki köztetek nagy akar lenni, legyen a ti szolgátok. Ilyen király nem kellett Izráelnek. Ezt a Szabadítót Izráel virágvasárnapon elvetette.

Kell-e nekünk ez a Jézus Krisztus? Elfogadjuk-e Őt mindazzal, amit tanított, elfogadjuk-e Őt olyannak amilyen. Ez a názáreti Jézus, a világ Megváltója, olyan király, aki erőszak nélkül uralkodik. Mindezek ismeretében készek vagyunk-e az Ő tanítványai lenni? Az erőszak nélkül való életet merjük-e vállalni egy erőszakkal teli világban? Merünk-e mi hinni abban a győzelemben, amelyiknek alapja a szeretet? Szeressétek ellenségeiteket, a nehéz természetű rokonaitokat, imádkozzatok azokért, akik keserítenek. Merjük-e vállalni ezt az életet? És Jézus már előbb világossá tette az övéi előtt azt, hogy az emberek egymással szembeni megbékélése azért lehetséges, mert előzőleg Isten megbékélt velünk. Békíts ki magaddal, magammal, hiszen Te vagy a Béke! – legyen ez a mi virágvasárnapi imádságunk!

Az ünnepélyes bevonulás azonban már kevésbé tetszetős történetekkel folytatódott. Amikor Jézus megérkezett Jeruzsálembe, azonnal a templomba ment és alaposan körülnézett. Kénytelen volt látni, hogy az istentisztelet, ami valamikor Izráel népe életének erőforrása volt, sok minden mással elegyedett, oda nem illő dolgokkal. A templomot sokan egyszerűen csak átjáróháznak használták, mert a város két része között a legrövidebb út a templomon vezetett keresztül. De még ennél is kétségbeesőbb volt Jézus szá-

mára az, ami az ún. pogányok udvarával történt, ahol a nemizraeliták tartózkodtak, hogy ott ismerkedjenek Izráel istenével. Ez lehetetlenné vált, mert ezen az udvaron rendezkedtek be az üzletemberek, itt áldozati állatokra alkudtak és itt árusították a templomi pénzt, amivel a templomadót be lehetett fizetni. Emiatt virágvasárnapon lehetetlen volt csendben imádkozni. Nem csoda, hogy ilyen lelki állapotban képtelen volt észrevenni Izráel, hogy ott jár-kel a Messiás. Nem csoda, hogy nem tudták meghallani hangját. Ezért szomorúsággal megy ki Jézus este Jeruzsálemből tanítványaival együtt Bethániába. Útközben megáll éhesen egy fügefa alatt. És ekkor meglepődve látja, hogy nincsen gyümölcs a fán. Szinte elképzelhetetlen volt, hogy az olyan fügefán, amelyen zöld levelek vannak, valamiféle gyümölcs ne legyen. Ezen nem volt. Ez a fügefa Jézus számára szomorú jelképpé vált. Ez Izráel képe. Nyüzsgés a templomudvaron, élénk liturgia, de gyümölcs sehol. Egyszerűen nem veszik észre azt a Messiást, akit pedig vártak. És akkor másnap, amikor Jézus visszamegy a jeruzsálemi templomba, akkor történik meg a templom megtisztítása. Mert Jézus, noha a békesség királya, azért nem engedti, hogy a bűn elburjánozzék az Isten házában. Az elszáradt fügefa az úton az az Izráel, amelyet elvetett Isten, mivel Izráel elvetette Jézust. Ezért sírt Jézus Jeruzsálem felett virágvasárnap.

Miközben ezek történtek a templomban, aközben Máté evangéliuma szerint „menének hozzá vakok és sánták a templomba és meggyógyítá őket” Jézus tudta, hogy minden perc közelebb viszi a keresztfához. És még akkor is észreveszi azokat, akik bajban vannak. Jeruzsálem nem vette észre a Messiást, de a Messiás észreveszi Jeruzsálem elesettjeit. Jézus magatartását nem az szabta meg, hogy hozzá hogyan viszonyultak. Ahol egy jó szóra, vagy segítségre volt szükség, arra Őneki mindig volt ideje és ereje. A virágvasárnapi királytól egyebek között ezt is megtanulhatnánk. Virágvasárnap ígéje arra is felszólít bennünket: vegyük észre jobban egymást, nézzünk körül. Amikor legjobban tele vagyunk saját gondjainkkal, akkor szeressünk leginkább, és a legnagyobb szeretettel.

A történet utolsó verse így hangzott: „az írástudók s főpapok tanakodtak vala, hogy mi módon veszíthetnék el” Álmétkodó sokaság és ellenség. Ez a virágvasárnapi helyzetkép. Te hova tartozol? És Jézus mégis továbbment, végigment azon az úton, amelyen érettünk indult el. Egészen a keresztfáig, és az életét adta érettünk. Azért, hogy megtanuljunk mi is így menni végig az úton. És hogy Őt képviseljük ezen a világon, Őt, Aki erőszak nélkül uralkodott, Őt, Aki nem engedte beszennyezni azt, ami szent, Őt, Aki mindig észrevette azokat, akiknek Reá volt szükségük. Ámen.

Konfirmáció virágvasárnapján

Kállay László
Fugyivásárhely

Péter konfirmációja

Alapige: Máté 16,15–18
Bibliaolvasás: Lukács 9,18–27

Kedves konfirmáló ifjak, ünneplő gyülekezet!

A felolvasott Igében egy kérdés és egy felelet hangzott el. Jézus kérdezett, Péter – a tanítványok nevében – felelt rá.

Nemsokára sok kérdés és sok felelet fog elhangozni. Már most mindenki izgul. Nemcsak ti, kedves konfirmandusok, hanem – higgyétek el – veletek együtt izgulnak szüleit, keresztszüleit, testvéreitek, az egész gyülekezet. Mindenki kíváncsi: Vajon helyesek lesznek a válaszok? Vajon elég hangosan, mindenki által hallható módon fogtok-e felelni? Érthetően és szépen mondjátok-e majd a feleleteket? Vajon megakad-e valaki?

Mintha nem is hasonlítana arra a konfirmációra, amelyről az előbb olvastam a Szentírásban. Hiszen Péter nem tanulta meg előre, könyv nélkül Krisztus kérdésére a feleletet. Nem emlézte be a Heidelbergi Káté 129 kérdését. Mégis, igazi konfirmációban volt része. Mert hát a konfirmáció nem a tanulásban elért eredményről szól és nem arról, hogy ki tud hiba nélkül felelni a számára feltett kérdésekre. Ezek sem elhanyagolható szempontok, hiszen a kétéves előkészítői időszakról adnak számot. Arról, hogy komolyan vettétek-e a konfirmációs órákat, hogy szorgalmasan tanultátok-e hitünk tételeit, hogy rendszeresen jártatok-e a felkészítő órákra, hogy érdekelt-e egyáltalán Jézus Krisztus és az általa közölt jó hír, az evangélium: hogy Isten megkegyelmez nekünk és hogy fiaivá fogad bennünket.

Péter tehát nem tanulta meg előre a kérdést. Válasza hitből fakadt. Szinte gondolkodás nélkül felel Jézus kérdésére. Miután beszámolnak a tanítványok Jézusnak arról, hogy kinek tartják Őt az emberek és felsorolják a széles skálájú válaszokat („némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illyésnek, némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül”), melyekkel láthatóan nem azonosulnak, Jézus nekik szegezi a kérdést: „Ti pedig kinek mondotok engem?” Péter pedig – mindnyájuk nevében – az eddigi Krisztustapasztalatai következtében egyszerűen, gondolkodás nélkül rávágja: „Te vagy a Krisztus...!” Mindaz, amit a Heidelbergi Káté elmond a maga 129 kérdés-feleletében, bele van sűrítve ebbe az egyetlen, nagyszerű vallomásba: „Te vagy a Krisztus... !” Legalább olyan fenséges vallomás ez, mint a számárháton Jeruzsálembé bevonuló király felé hangzó „Hozsánna!”, mint a hitetlenkedő Tamás felszabadult sóhaja: „Én Uram és én Istenem!” Ez a vallomás arról szól, hogy: Te vagy a Messiás, Te vagy a Felkent, Te vagy a legfőbb prófétánk, aki tanítasz és kijelented nekünk Istent, Te vagy a legfőbb áldozó főpapunk, Aki önmagadat áldoztad bűneinkért, Te vagy a királyunk, Akinek alárendeljük életünket, Akitől várjuk oltalmunkat, Akinek országában élni akarunk. Nem egy vagy a próféták, a főpapok, a királyok sorában, hanem Te vagy az egyetlen, Te vagy az Isten Fia, Te vagy maga az Isten közöttünk – Immánuel.

Ez a vallomás az előfeltétele Péter konfirmációjának. Ez a belső meggyőződés teszi alkalmassá arra, hogy Krisztus megerősítse. És nemcsak őt, hanem mindazokat, akiknek nevében szól. Hiszen e konfirmáció, e megerősítés nélkül egyik tanítvány sem tudta vol-

na vállalni küldetését, e konfirmáció, e megerősítés nélkül mindnyájan elbuktak, elvesztek volna.

Itt is és most is, csak némelyek fognak válaszolni az elhangzó kérdésekre, azonban ti kedves konfirmandusok, ma az egész gyülekezet nevében felelték, hiszen válaszaitokban benne lesz lelkipásztorotok felelőssége, születek hite, keresztszületek támogató szeretete, a gyülekezet Krisztus iránti elkötelezettsége. Itt, most Krisztus a szavaítok mögé néz, válaszaitok mögött kutat. Nézi hiteteket, mely hitelesíti az elhangzó kérdésre adott válaszokat. Nézi eltökéltségeteket és elszántságotokat, mellyel követni kívánjátok Őt, akit Krisztusnak, az élő Isten Fiának ismeritek el. Nézi, hogy színészkedés-e részetekről a konfirmáció, vagy tényleg a Szentlélek munkálkodik bennetek, amikor Szabadítónak, Úrnak és Királynak valljátok Őt.

Vallástételek tehát nem a gyülekezetnek szól, hanem Krisztusnak, hiszen nem a gyülekezet és nem a lelkipásztor, hanem Krisztus konfirmál, erősít meg benneteket a Szentlélek által. Mi nem egy több száz tagból álló vizsgáztató bizottság vagyunk, hanem mi a ti vallástételek tanúi vagyunk. Sőt, mondhatom, konfirmandus társaitok, hisz mi most veletek együtt megvalljuk hitünket és veletek együtt kérjük, hogy ebben a hitben erősítsen meg minket Krisztus. Bizony, sokszor ellankadtunk és megfáradtunk abban a szolgálatban, melyre elküldött bennünket. Sokszor kiáltottuk már mi is a virágvasárnapi hozsánna helyett a nagypénteki „feszítődmeget”. Sokszor meghidegült bennünk Krisztus szeretete és naponta tanyát vert szívünkben a gyűlölség. Sokszor erőt vettek rajtunk a kétkedések és sokszor tagadtuk meg gyáván és meghunyászkodva, félelmes szívvel és görcsösen Mesterünket. Nekünk is szükségünk van arra, hogy ma veletek együtt forduljunk Krisztus felé és együtt valljuk meg Neki: „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia!”

A szájjal tett hitvallásotok, és a mi hitvallásunk azonban csak akkor lesz hiteles, ha életünkkel is bizonyítani fogjuk azt. Ha elmondott bizonyágtételünk nem csupán pusztába kiáltott szó lesz, hanem a mindennapok cselekedeteinek alapjává válik.

Aki el tudja mondani e hitvallást, azt megkonfirmálja, megerősíti Krisztus: „De én is mondom néked, hogy te Péter vagy, és ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat.” Simon, Jónának fia új nevet kap: Péter (Petrosz) lesz, ami azt jelenti hogy kőszikla. Mintha csak azt mondaná neki Krisztus: megerősítelek téged Simon és titeket mai Simonok és keménnyé teszek, mint a kőszikla, mert aki Engem felismer és elismer, aki Engem mindhalálig követ és Velem közösségben marad, azon a pokol kapui sem vesznek diadalmat. Ő mondja ezt, Krisztus, életünk egyetlen és igazi kősziklája, akire bátran építhetünk, mert ez a ház (és ez legyen életünk háza, családunk, gyülekezetünk, anyaszentegyházunk), jöhet bár vihar és jöhet a zápor és fújhatnak a szelek, soha nem dől össze és nem lesz romlása. Aki Krisztussal, mint Kősziklával állandó, személyes életközösségben marad, az maga is kősziklává lesz, melyen sem bűn, sem halál nem győzedelmeskedhet.

Krisztus megkonfirmál, Krisztus megerősít. Hitünk legyen hát sziklaszilárd és életünk bővülködő. Ámen.

Nagypénteki prédikációk

Gál József

Várhegy

Botránkozás és bolondság, vagy Istennek ereje

Alapige: 1Korinthus 1,18

Bibliaalvasás: János 3,6–21

Nagypéntek ünnepén a keresztről való beszéd szólít gyülekezetté. Csöndes méltóság jellemzi ezt a napot. A farsangi vidámság, majd a böjti szürkeség után a legsötétebb éjszakát éljük át. Ezt az megilletődést még a helyel-közzel gyakorolt passiójátékok mögül kikacsintó humor se oldja. Fekete mezt öltenek a templombelsők, katolikus testvéreinknél a harangok is hallgatásba burkolóznak, csak a kereplők éles hangja töri meg a csendet. Valahogy még a zajos szilajság is elcsendesedik, amelyik „dalol, ha a keresztre néz”, s az útszéli feszületeket „a kalapot mélyen meghajtó” sereg őrzi.

Igazából nem érezzük, hogy népünk számára a kereszttel, vagy a róla való beszéd bolondság lenne. Első hallásra az az érzésünk, hogy ennek a levélrészletnek nem mi vagyunk a címzettjei. Személyes és közösségi tragédiáink megtanítottak csendben lenni a szenvedés előtt és tisztelni azt, aki szenved.

Vajon mennyire más volt a zsidók hozzáállása a szenvedéshez? Megérthetjük-e egyáltalán, mit jelentett a kereszttel az első századokban? Miért fogadták olyan ellenszenvvel a keresztről, a Keresztrefeszítettről szóló apostoli szót mind a zsidók, mind a pogányok?

Azok, maguk előtt a valóságos és véres kereszttel látták, sokan közülük magának Jézusnak a kereszttel, s azon a szenvedő fájdalommal férfiat. Nem az útkeresztvezetők pléhkrisztusát, nem a nyakban-fülben hordott művészien kidolgozott arany emléktárgyat, hanem a durván összetákoltt két fát, rajta a tehetetlenségig kifeszített embert, akinek kereszttel ez a cinikusan odavetett felirat olvasható: A zsidók királya! Leköpvé, sárba taposva, meggyalázva évszázadok forró-epedő reménységgel hordozott messiás-várását. Ez a te Messiásod! Ó, egyáltalán nem csodálkozhatunk azon, ha a jeruzsálemi zsidók éppen úgy, mint a Jeruzsálemtől messze élő diaszpóra zsidóság botránkozással hallották Pál apostol igehirdetését a véres keresztről, amelyen az kínlódik, aki megváltja Izráelt, aki nemcsak kereszttel ellenére, hanem egyenesen kereszttel feszítésével Izráel Messiása. Ők olyan Messiást vártak, aki erős és hatalmas lesz, hadvezér-királyelődök minden erényének megtestesítője, népe felszabadítója, az ellenség leigázója. Szentnek képelték-várták Őt, aki nem érint semmi tisztátalant. És ezek helyett a kiszolgáltatottságot vállalva, a védekezés fegyverét is visszaparancsolva, az átok fáján, a tisztátalanság mély pontján hal meg. „A fájdalommal férfiak” utált előttük, mint aki elől orcájukat elfordítják. Az a kereszttel, az erőtlenség, a szegény, a tisztátalanság és az átok jele volt számukra. Erre nem lehet semmit építeni!

De mi, vajon kikerülhetjük-e ezt a botránkozást?, hiszen Péternek és Saulusnak, a későbbi Pálnak is előbb botránkozás volt a kereszttel és csak később lett Isten erejévé és bölcsességévé. Tőlünk vajon olyan távol áll a botránkozás? Fordítsuk le mai nyelvünkre ezt a kifejezést. Mind a botránkozást, mind a bolondságot a kereszttel szemben így foglalhatnánk össze: nem ilyennek álmodtam, gondoltam, reméltem az eljövendő Megváltót! Ha a botránkozás mögött egyfajta csalódásban hajló kételkedés feltételezhető, akkor erre számos példát találunk mind az apostolok, mind magunk között. Keresztelő János kérdése – „Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várjunk?” – nem kétségeinek ad-e han-

got? Másutt még erőteljesebb ez a kérdőjel. Az emmausi tanítványok panaszában kételkedés, sőt csalódás tapasztalható: „Mi azt reméltük, hogy Ő az, aki meg fogja váltani ...Izráelt...” (Lk 24,21) Még a feltámadottal való találkozás után is, közvetlenül a mennybemenetel előtt se tudnak szabadulni egyéni és közösségi elvárásaiktól, amikor így szólnak: „Uram, avagy nem ez időben állítod-é helyre az országot Izráelnek?” (ApCsel 1,6) Nem retten-e vissza Péter a Jézus szenvedésének még a gondolatától is? A szenvedő Mester alakja nem illett bele az előre kialakított Megváltó-képbe, s amikor az események nem elképzelései szerint alakultak, összeroppant.

De éppen erre az összeroppanásra volt szüksége ahhoz, hogy látása letisztuljon s szemléletét oda tudja igazítani Isten akaratához.

Bizony számunkra is botránkozás a kereszt, de az egész evangélium is. Hányszor megbotlott a hitünk, mert Isten másként döntött rólunk, mint ahogy elvártuk. Más utat mutatott, melyek szerintünk ésszerűtlenek voltak. Értékeket kínált, melyeket mi már rég szemétkosárba dobtunk. A botránkozás szó görög megfelelője valami akadályt jelent, amibe a gyanútlan járókelő megbotlik. Nos, Isten éppen ezekkel a botránkoztató akadályokkal állított meg, hogy ne a szokványos gondolatvezetésünk szerint gondolkozzunk Róla és követéséről. Kellott nekünk ez a „megbotlás”, mert így vezetett Isten arra a felismerésre, hogy útjai, gondolatai mások, mint a mi útjaink, mint a mi gondolataink. Éppen Krisztus keresztjében, mint a megváltás egyetlen Isteni lehetőségében lepleződött le minden más elképzelés képtelensége, de ugyanakkor Isten bölcsessége is, aki éppen ezen az úton szerzi meg a megváltást.

Péter és Saulus is megbotránkozott a kereszten, de ez a megbotránkozás végül emberük halálát és megsemmisülését eredményezte. Isten kegyelméből megértették a kereszt mély titkát: üdvösségemért semmit se tehetek, de meg se gátozhatom a Mindenhatót az üdvösség megvalósításában. Általa nyerhetek erőt arra, hogy kinyújtsam kezemet és elfogadjam Krisztus irgalmát, szentségét és rábízzam magam a Keresztreszegzett erejére. Lehet, sőt bizonyos, hogy megütközöm rajta először, mert annyira más ez a megoldás minden emberi elképzeléshez viszonyítva, lehet ez a botránkozás-megbotlás olyan méretű, hogy ez a Tőle való teljes elfordulást eredményezheti. Csak kikerülni, semmibe venni nem lehet. Megváltoztatni se lehet az által, hogy fényes arannyal vonjuk be, hogy ragyogó templomokba helyezzük el. Ott kell legyen életünk útján a maga megbotránkoztató és emberileg értelmetlen valóságában, míg legyőzve és meggyőzve tanítvánnyá csendesednek ellenkezéseink. Csak az lehet Krisztus követője, aki felveszi az Ő keresztjét és úgy követi Őt. Másként legfeljebb a szemléltői lehetünk, de nem a követői. Krisztus megváltó ereje éppen a keresztről sugárzik. Ott diadalmaskodik Jézus bűnön és halálon, s ebben a diadalban akkor lehet részünk, ha mi is vele együtt megfeszítettünk, hogy megerőtlenül jön a mi emberünk és csak Őbenne és Őáltala éljünk. Ámen.

Én Istenem, miért hagytál el engem?

Alapige: Máté 27,46
Bibliolvasás: Filippi 2,5–11

Egy ember szenvedett a kereszten. Ebben az órában nem Isten, csak egy ember, mint bármelyik közülünk. Jézus istenségét hallva, vagy isteni hatalmáról a Szentírásból olvasva nagyon nehéz lenne megérteni ezt az igeverset. Hogy mondhatja Jézus, hogy „én Istenem, miért hagytál el engemet”, ha nem tanítana maga az Írás arról, hogy miről is van itt szó. Fel kell olvasni, mi is az, ami itt történik. Amikor a Filippibelihez írt levélben így írja Pál apostol, hogy Jézus Krisztus, „mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresíté, szolgálai formát vévén fel, emberekhez hasonlónak lévén; és mikor olyan állapotban találtatott, mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, mégpedig a keresztfának haláláig” Megüresítette magát. Ez teszi érthetővé ezeket a szavakat, ahol Jézusról olyan nagyon emberként, és csakis emberként beszél az evangélium.

Megüresítette magát. „Istenségét levetette, midőn testünket felvette.” Így aztán a keresztfán csak egy ember szenved.

Milyen az igazi nagy szenvedés? Nem elég az, testvéreim, hogy a test szenved. Az abban a pillanatban történik, és utána elmúlik. Ezt tudja mindenki, aki beteg volt. Tudják az asszonyok, akik gyermeket szültek. De az is tudja, akit talán vertek és kínoztak, hogy nem a testi szenvedés az, ami nagyon fáj, hanem ami vele jár: a megaláztatás, a lelki gyötrelme, az, amikor az ember érzi, hogy semmivé válik másoknak a kezében. Amikor lehull rólunk emberségünk büszkesége, az emberség méltósága, mindaz, amire vágyik az ember ebben az életben. A lélek szenvedése, az az igazi szenvedés. Nem tudhatom, nem érem fel ésszel, de valahogy az az érzésem, hogy a nagycsütörtök estéje nem volt kevésbé kínos a Jézus számára, mint nagypéntek délutánja. Amikor látta, hogy egyedül marad. Amikor ott sündörgött körülötte Júdás, a három éven át hűséges tanítvány, és a zsebében már csörgött a harminc ezüst. Amikor hősködik és időtlenkedik Péter, aki meg fogja tagadni. Amikor esküdöznek a többiek, akik el fognak szaladni. Amikor talán – nem írja a Szentírás – megcsókolja utoljára édesanyját, Máriát. Amikor szinte vérrel verejtékezik legkeservesebb imádságában, a Getsemáne-kertben, hogy ha lehetséges, mújíék el tőle ez a pohár. Ezekhez képest a megfeszítés testi kínja talán másodrendű. Nem tudom, nem volt alkalmam megismerni. De amikor felkiált Jézus a kereszten, hogy „Én Istenem, miért hagytál el engem”, akkor az ember, az Istentől is elhagyott ember lelki gyötrelme szólal meg. Milyen szépen mondja a Heidelbergi Káté, hogy szenvedésével, melyeket a keresztfán és már azelőtt is elszenvedett, engem a pokol rettenetétől megszabadított. Amikor Ő, a názareti Jézus, a mindenkitől elhagyott ember, testének görcsökben vonaglása közben felkiált, hogy „Én Istenem, miért hagytál el engem” Ez a mondat a Szentírásban nem itt van leírva legelőször, hanem a Zsoltárok könyvében. A huszonkettedik zsoltár messiási zsoltár, a Messiás szenvedéséről szól. Ezt a zsoltárt a nagy ünnep előtti estén a jeruzsálemi templomban énekelték. Talán ugyanabban az órában, amikor a Jézus szava felhangzik a kereszten, halkan sóhajtván, hogy csak Mária és János hallják, talán ugyanabban az órában zengett az ének a templomban, kürtökkel és más hangszerekkel kísérve, ott énekelte a nagy énekkar. Akik ott énekeltek, azok nem ordították a kereszttel, hogy feszítsd meg. Azok egyszerű templomba járó emberek

voltak. Nem tudták, hogy a Messiás szenved a kereszten. Hogy ebben az órában teljese-
dik be az, amit ez a prófécia évszázadokkal azelőtt megjövendölt. Nem tudták, és mégis,
a gyülekezet hangja, a szava, Isten népének a szava, amikor a Messiás szenvedéséről
énekel a templomban, és a saját szenvedését is érti és érzi alatta, egybecseng a felette
hangzó szóval, és Jézus már nem csak mint egy ember szenved a kereszten, hanem a
szenvéde magában foglalja Isten egész népének a szenvedését, és annak a sok-sok mil-
lió embernek a szenvedését, aki ebben a világban ezer és ezer esztendőn át felkiáltott,
hogy Én Istenem, ne hagyj el engem, miért hagysz el engem, könyörülj rajtam.

A Jézus szava egybecseng a világ szenvedésével, és magába olvasztja a világ szenved-
ését.

Testvérem, ha nagyon fáj a tested vagy a lelked, ha nagyon tele vagy nyomorúsággal,
ha talán felcsendül a panaszod, hogy miért hagyta el engem, akkor gondolj arra, hogy a
te szavad is ott szólott a kereszten. A te jajszavadat is visszhangozta a kereszten szenved-
dő Krisztus. Mert te is egy vagy Ővele. Ha hittel bele oltattál, az Ő testének vagy egy
darabkája. Úgy, ahogy megint csak az Írás mondja, hogy testéből való test, csontjából
való csont lettél. A te jajszavad is szól a kereszten. De hozzád már a felelet is szól: Én
veled vagyok, ne félj!

Jézus ezt a vigasztalást ott nem kapta meg. Csak az utolsó sóhajtásában mondott
annyit, hogy Atyám, a te kezembe teszem le a lelkemet. És ha megerősítésre van szüksé-
ged, van szüksége mindnyájunknak, ha érezzük, hogy mindenki elhagyott minket, talán
az Isten is elhagyott, magunkra maradtunk egyenként, magunkra maradtunk családon-
ként, magunkra maradtunk egyházként vagy nemzetként, és ide jövünk vigasztalásért,
ma este, vagy nagycsütörtök estéjén, amikor Jézus felmutatta a megtört kenyeret: „Ez az
én testem, mely tiérettetek megtöretik.” Istentől, embertől való elhagyatottságban szól az
Ő másik szava: „Én mégis veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig.”

És holnapután, az Úrasztala előtt, ha ott jajdul fel a lelked, hogy Én Istenem, miért
hagyta el, kapod a feleletet: Nem hagyta el, itt vagyok. Én veled vagyok. Ámen.

Imádság

*Irgalmas Krisztusunk! A Te szenvedésed a mi szenvedésünk. A mi szenvedésünket Te
vitted fel a keresztre. Értünk szenvedtél, velünk van a Te szenvedésed. Hányszor csen-
dült fel lelkünkben a szó: Miért hagyta el engem? Ne hagyj el minket. Bátoríts: nem ha-
gyott el, most is velünk van Istenünk. Csak a szenvedés jajszava csendül a lelkünkben.
És már halljuk is a Te szavadat, a feltámadás ígését: Én élek, ti is élni fogtok! És már
csendül is lelkünkben az ígélet: Azt akarom, hogy ahol én vagyok, ti is velem legyetek.
És ha egyé válunk Veled a szenvedésben, majd egyé válunk Veled a szabadulásban is.
Te adj szabadulást nekünk egyenként, családonként, népenként, közösségenként, Te adj
szabadulást a nyomorúságokból, a kínokból, az elkeseredettségből. Te adj szabadulást
és mutasd meg, hogy vagy, hogy élsz. Add ennek bizonyosságát az úrvacsorában, add bi-
zonyosságát a konfirmációban, az ígében. Biztosíts minket, mert csak Te tudsz biztosítani,
senki más, hogy itt vagy, és amikor kell, akkor jössz, és akkor segítesz rajtunk. Áldd meg
ezt a napot. Áldd meg a híveket, áldd meg majd az úrvacsoravételt. Bocsásd meg amikor
nem Veled szenvedünk és vonj közel, egészen közel magadhoz. Ámen.*

Húsvéti prédikációk

Adorjáni Zoltán
Kolozsvár

Tanúkká lesztek!

Alapige: Lukács 24,44–49
Bibliolvasás: Lukács 10,1–20

1.

Ha most elgondolkozunk e verseken, és magunk elé próbáljuk képzelni mindazt, ami Krisztus feltámadása után történt, szinte az az érzésünk, hogy Lukács evangélista leírása itt túlságosan is rövid: szinte bosszantóan summás. Ezenkívül még úgy is érezhetjük, hogy itt, az evangélium végén valósággal felgyorsulnak az események Jézus Krisztus végső szenvedésével, feltámadásával és váratlan megjelenéseivel.

A hét első napján, amikor az asszonyok a sírhoz mennek, már elhengerítve találják a sírt lezáró követ. A sírba azonnal benéznek, s alig van idejük csodálkozni az üres sír felett, mert rögtön – nem is egy, hanem – két isteni küldött siet segítségükre; mert a jogerős tanúskodáshoz legalább két személy szükséges. A két küldött pedig egyenesen korholó szavakkal adja tudtukra Jézus Krisztus feltámadását, amiről tudniuk kellene. Ugyanis Jézus már azelőtt is több rendben beszélt arról, hogy *az ember Fiának át kell adatnia, meg kell feszítetnie és harmadnapon fel kell támadnia*.

Aztán az asszonyok azonnal visszatérnek a tanítványokhoz. Péter tüstént kiszalad a sírhoz; és ezt minden átmenet nélkül, közvetlenül követi Jézus megjelenése az emmausi úton. Mintha a hajnali sírhoz menetelt és az esti órákban lezajló emmausi találkozást csupán egy röpké pillanat választaná el egymástól. Jézus pedig, akárcsak az asszonyoknak megjelenő két küldött, őket is korholja amiatt, hogy miután az ószövetségi jóvendölések tagadhatatlan beteljesedésének tanúi még sem képesek a Messiás megígért szenvedésére és feltámadására gondolni; és ószövetségi könyvek jóvendöléseiből kiindulva kezdi magyarázni nekik mindazt, ami végül is róla szól.

Itt, az emmausi tanítványok esetében is feltűnően rövid és summás Jézus igehirdetésének leírása. Pedig együttes gyaloglásuk nem csak néhány percet tartott. Jeruzsálem és Emmaus közt 11,5 km-nyi a távolság, s ez mintegy három órai gyalogutat jelentett.

Az emmausi események után pedig rögtön azt olvashatjuk, hogy Jézus megjelenik Jeruzsálemben, tanítja a tizenegyet és a sietve, mintegy két óra alatt visszatérő emmausi tanítványokat; ezt pedig a Lélek ígérete, Jézus mennybemenetele és a tanítványok Jeruzsálembé való visszatérése követi minden idői átmenet nélkül.

Ezek után ugye mindnyájunk előtt világos, hogy itt, Lukács evangéliumának a végén nem is annyira az események gyorsulnak fel. Sokkal inkább arról van szó, hogy az evangélista pörgeti fel az eseményeket. Mert valami szent izgalom – nem türelmetlenség, hanem valami szent izgalom – vesz erőt rajta. Alig várja, hogy kimondhassa azt, ami számára most már a legfontosabb: tanúk vagyunk! Beteljesedett az, amit tanuló tanítványokként már eddig is meg kellett próbálni, gyakorolni kellett. Most pedig a teljes felhatalmazás következik.

Amikor Lukács ezeket írja, mintha emlékeztetne arra, amit előbb írt le evangéliumában: választott Jézus Krisztus tizenkettőt Izrael törzseinek száma szerint; de hetvenet is,

és kiküldötte őket kettőnként; és pedig úgy, hogy hatalmat és erőt adott nekik. Már akkor is erőt és hatalmat adott nekik a magáéból.

Tanúk leszünk! Tanúk vagyunk! De nem egyedül. Hanem kettőnként. Úgy, ahogy az a tanúskodás régi, már ószövetségi törvénye is megköveteli. Hogy erős és igaz legyen a bizonyágtételünk. Ezt a régi rendet és ezt a Jézus Krisztus által parancsolt kettős, de tágabb értelemben *együttes* tanítványkodást, tanúskodást két tekintetben is nagyon komolyan kell vennünk.

a) *Először*: Lukács evangélista az Apostolok cselekedeteiben arról ír, hogy Péter és János együtt megy fel a délutáni imádság órájára a jeruzsálemi templomba; kettőjük jelenlétében történik a csoda az Ékes kapuban. Később Pál Barnabással, azután pedig Silással megy missziói útra. Mert a tanúvá létel, ha csupán emberi vonatkozásaira is tekintünk, nem magányos vállalkozás. Mi nem vagyunk, nem lehetünk „magányos farkasok”. Azaz Jézus képével: *nem magányos báránnyokként megyünk a farkasok közé*.

Ez az ige sem azt írja, hogy Jézus Krisztus egyenként adott volna megbízatást a tanítványoknak. *Ti vagytok a tanúk* – mondja egy lélegzetvétellel és egyszerre minden tanítványnak. – *Elküldöm reátok Atyám ígését. Maradjatok Jeruzsálemben* – s végig többes számban, egyszerre és mindenkihez szól; és ezekben a kijelentéseiben, illetve a parancsában kötelező módon összekapcsolja a tanítványokat. Mert Jézus kijelentése, *ti tanúk vagytok*, összekapcsol mindenkit, aki az Ő igéit hallgatja Mózesztől, a prófétai könyvekből, a zoltárokból és többi iratból.

Az evangélium összekapcsolja a tanú lelkipásztort és az ige hirdetés által tanúvá lett híveket. De összekapcsolja a lelkipásztor tanítványt a másik lelkipásztorral is. Ha pedig nem figyelünk erre, vagy valamilyen oknál fogva elutasítjuk ezt, megerőtlenítjük tanúskodásunkat. A mi tanúskodásunkat amúgy is homályossá teszi számtalan emberi gyarlóság. Ne gyengítsük ezt azzal is, hogy külön utakra lépve, magányos báránnyoknak gondolva magunkat egyedül próbálkozunk vele.

b) Az együttes tanítványkodás *másodszor* azt is jelenti, amit az angyali küldöttek felől már hallottunk, hogy tudniillik: a sírnál megjelenő két küldött együtt adja át az asszonyoknak Isten üzenetét Krisztus feltámadásáról. Evangéliumhirdetésük egybehangzó, egy és ugyanaz. Ez is egy jel a tanúskodásra nézve. Újabb jel volt ez hajdan a kettőnként kiküldött tanítványoknak, jel volt az ígérést vevő tizenegynek, és jel ez számunkra is.

Jellemző mai gondolkodásunkra, hogy többnyire így beszélünk: *Isten és én... Számomra Isten ezt adta tudtul... Én azt értettem meg... Nekem ezt kell tennem...* S talán észre sem vesszük, hogy az a kísértés ragadott magával, hogy az egyén mindenre elégségesnek tekinti magát. Pedig Isten kezdettől fogva azt a rendet adta és parancsolta: *Szeress engem és szeresd felebarátodat*. Azaz: úgy kapcsolt önmagához, hogy embertársunkhoz kapcsolt. És ilyen értelemben is mondja Jézus Krisztus, hogy *ahol ketten együtt vannak, ott Ő is jelen lesz*.

Tanúskodás és istentisztelet mindig csak Krisztussal együtt és az embertárral együtt lehetséges. A tanúskodásoknak egybehangzóknak kell lenniük; s amikor egybehangzóak ezek, akkor jelen van Jézus Krisztus is és a Szent Lélek is. A jó pásztor hangját ismerik a juhok, és az Ő szavára hallgatnak. Így hát válaszuk is egybehangzó lesz. Viszont emberi gyarlóságaink miatt csak akkor lesz egybehangzó, ha válaszainkat egybehangoljuk. Egymás mellé állunk, elfogadjuk egymást, egymás hangjára is figyelünk, kölcsönösen igazodunk egymáshoz; kiigazítjuk egymást a hangot adó Jézus Krisztus és a Lélek jelenlétében. Úgy, ahogy ezt a közös éneklésben szoktuk gyakorolni.

Bedugott füllel nem lehet egy közösségen belül énekelni. Nekünk, gyarló embereknek nem elég egyenként, bedugott fülekkel, csupán csak Mesterünkre, mint karmesterre figyelni. Nekünk Mesterünkre és egymásra egyaránt kell figyelni. Mert Krisztus

nem szólistákká, magányos vagy különálló tanúkká tesz, hanem a Lélekkel és egymással egybehangozóan szóló és cselekvő tanúk közösségévé.

Amikor Jézus Krisztus arról beszél, hogy mi vár a tanítványokra, olyan mindenkirez egyaránt szóló kijelentést tesz, ami nem enged meg semmiféle kiegészítést vagy kurtítást. És ez a kijelentés egészen sajátosan hangzik. Az ilyen bibliai kifejezőmódra azt szoktuk mondani, hogy kiváltképpen való hangsúlyozása annak: itt Isten cselekszik, s akiket bevon cselekvésébe, azokat csupán mint eszközöket vonja be. Tulajdonképpen nem a tanítványok, a jövődöbeli tanúk kezdeményeznek és tesznek majd valamit, a maguk egyéni elhatározásából, hanem: „...kell prédikáltatnia Krisztus nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának”.

Ki által prédikáltatik a megtérés és a bűnök bocsánata? Isten eddig Krisztus által prédikált. Isten ez után Krisztus helyett más eszközöket választ. De mindenféleképpen az a lényeges, hogy Isten prédikál. Isten pedig teljesen engedelmes, vele teljesen együtt gondolkozó és cselekvő szolgát küldött Krisztusban. Most pedig Krisztus példája nyomán teljesen engedelmes, vele teljesen együtt gondolkozó és cselekvő szolgálkat küld üdvözítő akarata hirdetésére. Ebbe a megfogalmazásba pedig nem fér bele az egyénieskedő, különcködő szolgálat.

De ne feledjük, a teljesen engedelmes szolga, Jézus Krisztus mindig a tanítványokkal együtt járt, és hirdette Isten országát. Bevonta őket engedelmes szolgálataiba és igehirdetésébe. Tanúvárássá fogadta és tette tanítványait.

2.

Összevetve Lukács evangélista szent izgalommal felpörgetett leírását mindazzal, amit az Apostolok cselekedeteiről írt könyv első soraiban olvashatunk, biztosan állíthatjuk, hogy az evangélium most felolvasott versei tulajdonképpen azt foglalják össze, ami a Jézus feltámadása utáni 40 nap alatt történt. Ez pedig hosszabb idő. A 40 napos idő pedig sajátos jelentést hordoz. A várakozást, vagy még helyesebben: a felkészülést jelenti. Szükségtelen részleteznünk, hogy az ószövetségi könyvekben vagy éppen az evangéliumokban felemlített negyven esztendő, illetve negyven napok milyen tartalommal telítődtek, mert ezek ismerős dolgok. Viszont hadd legyen előttünk most két gondolatsor.

a) A Zsidókhoz írt levél első versei azt tanítják, hogy a hit, amellyel Isten megajándékoz az *evangélium prédikálása* közben, nem valami mozdulatlanságot jelent. Tehát nem valamilyen állapot. Tudatosan idéztem a Heidelbergi Káténkat, mely szerint a *Szent Lélek a hitet az evangélium hallgatásával ébresztgeti* bennünk. Ugyanis ez teljesen egybehangozó azzal, amiről most hallunk, hogy a feltámadás hajnalától kezdve előbb angyalok, aztán több rendben Jézus Krisztus is az írásokat magyarázzák, prédikálják. És mindez 40 napon át történik.

A tanítványok félelmek között, vagy reménykedve várakoznak. Amit tesznek, csupán az összegyülekezés. Ahogy telnek a napok, és Jézus már több rendben is megjelenik, egyre örömtelibb és reményteljesebb az a várakozásuk, amely alatt Jézus újból és újból magyarázza nekik Isten akaratát a megváltás felől, valamint azt, hogy ezt nemsokára hirdetniük kell Jeruzsálemtől kezdve a föld végső határáig.

Számunkra úgy tűnik, hogy a pünkösöd előtti tanítványokon csupán valami tehetetlen félelem vett erőt. A Lélek kitöltésekor pedig hirtelen változtak meg. Kétségtelen, hogy a Lélek szelének erőteljes lökése nélkül nem következett volna be mindaz, amit az Apostolok cselekedeteiről szóló könyv 2. fejezetében olvashatunk. De Isten Lelke itt olyan tanítványokat ragad meg, akiket Jézus Krisztus 40 napon át készített igemagyarázataival

erre a bátor és Szentlélektől átítatott kiállásra. Addig több rendben, ismételten *megnyitotta elméjüket, hogy értsék az Írásokat*.

Ezt így is érthetjük: *megnyitotta lelküket*. Vagyis a 40 nap alatt tulajdonképpen valami belső, lelki folyamat részesei lehettek az igehallgatás közben, Krisztus jelenlétében: az addig is birtokolt írásmeretük kiegészült a szívbeli bizodalommal, a belső és erőteljes meggyőződéssel. A Szent Lélek kitöltése pedig megpecsételte ezt a belső meggyőződést, bizodalmat azáltal, hogy erőt adott a már korábban és több rendben kifejtett parancshoz: *Tanúim lesztek. Amiképpen az Írások szerint a Messiásnak szenvednie és feltámadnia kellett, úgy kell nektek minden következményeivel együtt vállalnotok a tanúsírást.*

b) A másik gondolatosa a következő. Miközben Isten várakozásra, azaz felkészülésre kényszerít, mi két hibába eshetünk: vagy ábrándozva veszteglünk, vagy azonnal buzgó ténykedésbe kezdünk. Mindkettővel abba a hibába esünk, hogy megrekedünk önmagunknál.

Az ábrándozással csupán magunkat vetítjük a jövőbe. A bekövetkező jövőben pedig nem találjuk meg magunkat. Tulajdonképpen egyedül maradásra ítéljük önmagunkat a jelenben és a jövőben is. És hányszor bekövetkezik ez itt, igehallgatásunk közben, míg az ige arról szól, hogy Isten itt különösképpen velünk van. Az azonnali és buzgó ténykedéssel pedig ismét csak magunkból kiindulva magunkat valósítjuk meg és így túlságosan a mi akarásunk fog érvényesülni.

Mindkét esetben elmarad az, amiről a mai igében és olyan sok más igehelyen szó van: csendben, azonnali cselekvésünket visszafogva ráhangolódni Isten akaratának hullámhosszára. Nem teljesen megsemmisülni, mert Isten semmiképpen sem ezt várja tőlünk. Ő azt akarja, hogy a várakozásban, a készülődésben megértjük Őt, szembesüljünk előtte önmagunkkal is, felmérjük helyzetünket, és ki tudjuk mondani a prófétával: *Itt vagyok, küldj el engem!* Hogy amikor a Lélek szele jön, ne önmagunk álmaiba lehorgonyzott bárkaként, ne is saját erőnk motorjától hajtott sebes csónakként, hanem felvont vitorlájú bárkaként álljunk készenlétben. Mert ebben a szüntelen készülődésben, vitorlákat felvonó várakozásban születik a majd ugrásra képes, kitartóan cselekvő hit. És a mindenkor és ismétlődő igehirdetések alatt, amikor semmit sem teszünk, amikor csak imádkozunk, Isten ezzel a hittel akar megajándékozni bennünket.

A tanítványoknak a 40 napos előkészület, a hitben való megerősödés után is Jeruzsálemben kellett maradniuk. Ebben is mindannyiuknak Istennek kellett engedelmeskedniük. Hogy ebben is Isten akarata érvényesüljön, és ebben is az Írás teljessédjék be; többek között az is, hogy a tanításnak, az újszövetség törvényének – igénk szavai szerint a megtérésnek és a bűnök bocsánatának – Jeruzsálemből kell kiindulnia. Réges-régen itt, a majdani Jeruzsálem hegyén hangzott el az engedelmes Ábrahámnak adott ígéret is: *áttalad áldom meg a föld népeit*.

Istennel szemben, az Írással szemben nem lehet okosabb, esetleg gyakorlatiasabb emberi érv, vagy ember által hasznosabbnak látott választási lehetőség. Ez a Jeruzsálemben való maradás is az engedelmisség próbája. Ez is az engedelmisség gyakorlásának ideje. Ez is előkészület. A nekünk is megígért mennyei erő pedig csak ilyenképpen készülődő tanítványokat akar megragadni.

Jézus a Szent Lelket az *Atyja ígéretének* nevezi. Sok mindent lehetne elmondani erről a megnevezésről. A Léleknek ez a különös és Lukács által használt megnevezése elsősorban azt hangsúlyozza, amit előbb is hallottunk, s ami az egész Bibliában, s így az evangélista számára is annyira lényeges: Isten előbb mindig tudtul adja, hirdeti akaratát, hogy reá figyelve készüljünk. Készüljünk beteljesedésre és a cselekvésre. Mert csak a

felkészülésben letisztult lélek tudja továbbadni Isten akaratát. A felkészülésben lesz érzékennyé Isten megígért erejének átvételére.

Aki az ígére való figyelés várákozásában rá tud hangolódni a feltámadott Krisztus kijelentéseire, azt a Lélek – Lukács másik szava szerint: az erő – is indítani fogja. Nem valami emberi akarat indítja. Nem is valami olyan egyéni vállalkozásból táplálkozó törekvés, ami eredményekre vadászik, s ami csak ideig-óráig tart, vagy pedig éppen ambícióvá változik. Az az erő fogja indítani, ami a bibliai jelentés szerint mindig Isten jelenlétéhez kapcsolódik.

Mindennek megvan a maga rendelt ideje. A nélkülözhetetlen készülődés is. Aki a készülődés rendelt idejét Istenre figyelve tudja tölteni, az a majdani cselekvés idején is Istennel tud cselekedni. Ezt tanítja nekünk a feltámadása után 40 napon át több rendben is megjelenő Jézus Krisztus. Ámen.

Csiha Kálmán

Marosvásárhely

Az átváltozás reggele

Alapige: Máté 28,1–10

Bibliaolvasás: 2Tímótheus 2,8–13

A felolvasott történet egy reggelről beszél. Különös reggel volt. Ez a reggel választotta el az Ószövetséget az Újszövetségtől, a halál előtti félelmet az örök élet bizonyosságától. E nélkül a reggel nélkül nem lenne értelme az életnek. Ha nem lett volna ez a reggel, sok száz ezer templom között nem állna ez a templom, s nem énekelhetnénk boldogan: „Aki győzött a halálon, Jézusommal feltalálom én is az én Istenem.” Az első húsvét reggeléről beszél ez a történet.

Virradt. Júdea hegycsúcsai fölött derengeni kezdett, majd felragyogott a fény. A Krisztus fénye is. Földrengés lett, s a követ elhengeríttette Isten a Krisztus sírja elől. Eddig a halál, Pilátus hatalma s a főpapok gyűlölete ült rajta, most két fényes angyal. Eddig Krisztus volt halott, s az örök éltek. Most az örök lettek olyanokká, mint a holtak, és a Feltámadott járt az ösvényeken.

Sokszor az emberszív is olyan, mint ez a temető. Vannak éjszakai szívek, húsvét reggel nélküli szívek, ahol a gond, a fájdalom, a halál őrzi a sírrá lett szívet, amin a reménytelenség, a bánat, a gyűlölet, a bűn köve nyugszik, s a temető fölött nincsen semmi fény. Vannak kísértetjárásos, sötét, félelmes éjszakák. Krisztus nélküli életek. És vannak reggeli szívek. Menyből hulló, csodálatos fények, Krisztus hatalmát átélő nagy földrengések a szívrünk közepén, s vannak gond-köveinkre, sötét életünkre leszálló mennyei angyalok. Én nem tudom, hogy milyen a szíved: milyen fájdalmak, milyen félelmek őrzik. Én csak azt tudom, hogy Krisztus azért jött a földre, azért halt meg és támadt fel értünk, hogy a mi éjszakai szívrünk reggeli szívré változzék.

Mária Magdaléna és a másik Mária még nem tudtak semmit sem a reggel csodájából. Már húsvét volt, és ők magukkal vitték nagypénteket. Milyen szegények voltak! Mint amilyen szegények vagyunk mi is, amikor Jézus nélkül járunk. Milyen mérhetetlenül szegények vagyunk, amikor az örök élet hite nélkül megyünk ki a temetőbe, ahol annak a teste nyugszik, akit nagyon szerettünk. Az asszonyok Jézusnak csak egy mondatát felejtették el: harmadnapra feltámadok. Sokszor elég csak egy mondatot elfelejteni, és elvesz a boldogságunk vele. Mikor valamiért túlságosan elkeseredtünk, aggódtunk, vétkeztünk, kétségbeestünk, olyankor mindig egy mennyei mondat hullt ki a szívrünkől. Azért jó újra, meg újra Bibliát olvasni, templomba járni, mert ilyenkor Isten összegyűjti

az életünkben kihullt mennyei mondatokat és azokat újra a szívünkbe helyezi. Húsvét azért is volt, hogy a fény Máriáék szívére hulljon s eszükbe juttassa az elfelejtett mondatot, s húsvét azért van, hogy a fény a mi szívünkre is hulljon, és sok, drága elfelejtett krisztusi mondatot újra eszünkbe juttasson. A téveteg, Krisztus-ígéretet felejtő asszonyokhoz, és hozzánk is, szólnak az angyalok: „Ti ne féljetek, mert tudom, hogy a megfeszített Krisztust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadott, amint megmondotta volt.”

Tele van félelemmel az életünk, és a világ élete is. Terrorizmus, háborúk, tömegsírrok veszik körül az emberiséget. De azokhoz, akik a megfeszített Krisztust keresik, szól az angyali üzenet: *Ti ne féljetek! Lelkiismeretüket megtagadó főpapok, júdási örökséget hordozók, a sírt őrző katonák félhetnek. Ti ne féljetek! Gyűlölet, betegség, s gonosz hatalmak katonái és halál mindig lesznek, de Krisztus reggelét megölni nem lehet, és akik benne hisznek, azok ezer évek múlva is bátran énekelik: „Nincs már szívem félelmére, / nézni sírom fenekére, / mert látom Jézus példájából, / mi lehet a holtak porából.”*

Az angyalszavas húsvéti reggelen feladatot is ad Isten: „Menjetez gyorsan és mondjátok el, hogy feltámadt a halálból és előttetek megy Galileába: ott meglátjátok Őt.” Elmondta-e a gyermekednek, a beteg édesanyádnak, férjednek, barátodnak, amikor fájó éjszakák hulltak a lelkére, hogy van egy Jézus, aki segíteni tud, aki legyőzte a halált, s aki előttünk jár az úton, akkor ott Galileában, most itt Erdélyben, vagy a szereteteinkkel Ausztráliában, vagy a kórteremben majd, a halálos ágyon s majd az örök életben is?

Az asszonyok is átváltoztak ezen a reggelen: sírlátogatókból feltámadás-hirdetőkké lettek. Félelemmel és nagy örömmel futottak, hogy elmondják a jó hírt. Egy kicsit angyalokká váltak. Mert lehet egy kicsit angyallá változni ebben a sokszor sötét világban, ha Krisztus napja felragyog felettünk. Ha mágneses erővel töltenek fel bennünket az angyalok, ha valósággá válik bennünk Krisztus közelsége.

Az asszonyok engedelmessé lettek, elindultak az isteni üzenet szerint. A temetőn át ugyanazon az úton mentek vissza, amelyiken jöttek. De mégis milyen más volt ez az út! Ragyogott a nap, szívükben ragyogtak a fénylő angyalok, és minden az örömről énekelt. Más megjárni az utat a feltámadás hite nélkül, és más megjárni az örök élet bizonyosságával. Más megjárni a mi utunkat is.

Jézus találkozni akart az asszonyokkal, és ezért szembe jött velük az úton. Ez volt az asszonyok csodálatos, mással nem pótolható jutalma. Jézus találkozni akar velünk is. Az istentisztelet perceiben, Szentírás sorain, és életünk eseményein át is szembejön velünk az úton, s akkor még a temetői út is csodák útjává változik. 1949-ben kényszerlakhelyre vitték a nagyobb földtulajdonosokat 25 kilós csomaggal. Egy ilyen édesanya elmondta nekem, hogy pár nap múlva csak ő tudta, hogy vacsorára nincs mit adjon, de megterítette az asztalt, félrevonult a sarokba és imádkozott: Istenem, Te tudod, nincs mit enni adjak a kisfiamnak, a beteg édesanyámnak, a férjemnek. Jöjj és segíts! Kopogtak az ajtón. Egy ismeretlen székely állt ott, kezében hatalmas tálcával: Ne haragudjanak, nem kívánám megsérteni, de most öltünk dísznót, hoztam egy kis vacsorát. Az az édesanya akkor tudta: valahol a székely férfi hátánál ott áll az ő imádságmeghallgató Jézusa is. Szembe jött vele az úton.

Én nem tudom, mi vár reád, reám, mi vár reánk a jövőben. Én csak azt tudom, hogy Jézus szembejön. Szembejött a gyászoló naini özvegyasszonnyal és feltámasztotta a fiát. Szembejött a keresztyéneket üldöző Saullal és apostollá tette, szembejött a pogány istentelen diktatúrával, és az magától összeomlott. Holnap is szembejön Jézus. Hol megsejyénít, hol átölel, de mindörökké velünk marad.

„Legyetek üdvözölve!” – mondja Jézus. Az eredeti szöveg szerint ez azt jelenti: örüljetez! Kedves, sokszor szomorúságba, csüggedésbe süllyedt testvéreim! Jézus nekünk is

üzeni: Én vagyok, itt vagyok, veletek vagyok: Örüljetek! Örüljetek, mert van isteni megőrző szeretet és van élet a halál után! A húsvét a Jézustól kapott öröm ünnepe.

Az asszonyok leborultak Jézus előtt. Az áhítat és a hála perce volt ez. Talán az a perc hasonlít hozzá, amikor igaz bűnbánattal és hittel az úrvacsorát magunkhoz vesszük. Talán ilyen, vagy ennél sokkal csodálatosabb lesz, amikor az örök élet partján találkozni fogunk Vele.

Most Jézus ismét szól az asszonyokhoz: „Ne féljetek!” – Emberszívből félelmet űző ünnepe a húsvét! Mert Jézus ismeri ezt a betegségtől, gondtól, haláltól féltő szívet. Ezért üzeni nekünk is újra és újra, és fogja üzeni a gyermekeinknek, unokáinknak is: Ne féljetek!

De feladatot is ad: azt, amit az angyalokkal üzent: Menjetek el és mondjátok meg. Nekünk is mondja. Vannak ámuló, de béna keresztyének, akiknek zsákutca a lelke és onnan nem sugárzik ki másra semmi sem, és vannak Jézus szavára indulók, örömhordozók, jövőépítők, akik továbbadják Jézus üzenetét. Kétezer éven át egyik nemzedék így adta át a másiknak. Édesanyák hajoltak a gyermekágy fölé, hogy megtanítsák az Úr imáját, s amikor felnőttek a gyermekek, ők hajoltak az új gyermekágy fölé. Így jutott el hozzánk is, s rajtunk át így jut el az utódainkhoz is, ha odahajlunk a lelkükhöz, s ha elmondjuk nekik, hogy van egy élő, legyőzhetetlen Krisztus, aki velünk marad mindörökké. Ámen.

Szász Attila
Körtvélyfája

Feltámadott a halálból

Alapige: 2Timótheus 2,8
Bibliaalvasás: 1Korinthus 15,1–20

Mielőtt a felolvasott szent Igéről valamit is szólnék, engedjétek meg, hogy elmondjam életemnek egy húsz évvel ezelőtti történetét, mely elemista koromban egyik tanárunk óráján történt.

E tanárunk mindig nagyon szigorú, néha mogorva, szűkszavú volt hozzánk, akitől a tananyagot kívül alig-alig hallottunk másról. Ezért a tanórák hangulata legtöbbször feszült volt, a percek ólomlábakon jártak. Mindig rettegtünk, ha felszólított és ha felelnünk kellett.

Egyik alkalommal azonban szokatlanul jókedvűnek látszott. Még tréfált is velünk, amin nem győztünk eleget csodálkozni. A hangulat feloldódott, sok mindenről beszélt, aminek nem volt köze az óra anyagához. Egyik társunk ezen felbátorodva, kihasználva a szokatlanul jó hangulatot, igazi gyermeki naivsággal és őszinteséggel feltett egy, az akkori idők iskolájában szokatlanul hangzó kérdést: *Tessék mondani, létezik-e feltámadás?* Tanárunk megdöbbenésében felkapta fejét, ajkára fagyott a szó és szemüvege mögül szúrósan nézett reánk. Torkunkban éreztük mindannyian szívünk dobbanásait. A nyomasztó csendet rövid, szűkszavú válasz törte meg. A kérdésre ennyit válaszolt: *Fiam, az van, amit szemekkel látsz!*

Azóta, felnőtt fejjel többször visszagondoltam válaszára, melyet már akkor sem fogadtunk el igaznak, sőt volt bennünk annyi gyermeki tapintat, hogy az akkori viszonyokra való tekintettel nem is vitattuk azt. Gyanítottam, hogy csupán diplomáciából, helyzetfelismerésből vizsgázott jelesre, őszinteségből semmiképpen. Válasza, egy ideológiáját tüzzel-vassal erőltető materialista rendszer által elvárt, sőt megkövetelt válasz volt.

Alig repültek el a diákévek, sok más társammal együtt tapasztalnom kellett, hogy e kérdés és egyáltalán Isten létének kérdése nem ilyen egyszerű, hogy a világ semmiképpen sem szűkíthető le arra, amiről magunk körül, kisebb vagy nagyobb körben érzékszerveinkkel tudomást szerzünk. Nem, mert e látható, tapintható világ mellett létezik egy láthatatlan, a szokványos módon nem érzékelhető világ, amely csupán a hit számára nyílik meg. A hit pedig egy csodálatos belső látás, mellyel sajnos nem mindenki rendelkezik, mert az Isten Szentlelkének különleges adománya, de amely, ha kialakul bennünk sok-sok imádságunkra való válaszképpen, lassan feltáruznak előttünk Isten világának földi szemmel nem érzékelhető titkai. Míg tehát a bennünket körülvevő világ felé Isten testünk érzékszervei segítségével nyit ajtót, addig az Ő láthatatlan világa felé a hitet adta számunkra kapuként.

Próbáljunk meg most a hit által nyitott kapun keresztül közeledni mai Igénk felé, az Úr Krisztus feltámadásának ténye felé. A világ protestáns és katolikus keresztyénsége most ünnepli a húsvétot, az Úr Jézus halálból való feltámadását, az élet győzelmét a halál felett. Mert a húsvét ezt jelenti számunkra: Jézus Krisztusban a mindenkori ember legnagyobb ellensége győzetett le: a halál. Ezzel a győzelemmel pedig nem az emberi tudás, nem a ma már génmanipulációkra, klónozásra is képes tudomány ajándékozta meg az embert, hanem maga Isten.

„Jézus Krisztus feltámadott a halálból” – mondja Pál apostol. A feltámadás ténye Isten Fiát minden emberi fölé emeli. Jézus nem egy az emberek közül, nem egy a próféták közül és nem egy a sok vallásalapító közül. Ő az egyetlen, a mindenkinél lényegesen más, a senki emberhez nem hasonlítható, azaz mindenekfölött álló. Jézus maga a kinyilatkoztatott Ige, a testben közöttünk megjelent Isten. Nemcsak az Ő születése volt csodálatos, nemcsak rövid ideig tartó földi élete volt egyedi és példaértékű Istenhez és emberekhez való viszonyulásában, hanem életével és tanításával Ő mutatta fel a mindenkori, igazi lelki értékek után vágyakozó ember számára az egyetlen, követésre méltó utat. Jézust, mint Isten egyszülött Fiát mindezek mellett halála, és harmadnapon való feltámadása is mindenekfölé emeli.

A nagy isteni mű, azaz az ember bűnből és halálból való megváltásának műve a feltámadás tényével teljesedett be. Számomra, hívő ember számára ez azt jelenti, hogy a Megváltó Krisztus feltámadásával előttem is megnyílt az út az élet felé, kitágult tehát a látóhatár és Krisztusban mennyei távlatok nyíltak meg előttem.

Krisztus feltámadása éppen ezért a gondokkal küszködő, félelmek között élő, sok-sok testi és lelki nyomorúságot magában hordozó ember számára a vigasztalás igazi forrása. Ezért Jézus Krisztus feltámadására emlékeznünk kell, hogy abból erőt meríthessünk. Ezért mondja Pál apostol levele címzettjének, a hitben gyermekének, Timótheusnak: *Emlékezzél meg, hogy Jézus Krisztus feltámadott a halálból.*

Ez az Ige ezt jelenti most számodra: Emlékezzél meg arról, hogy Megváltó Krisztusod a te bűneidet is felvitte a szenvedés Golgota keresztyére, Ő éretted és miattad is meghalt, harmadnapon pedig éretted is feltámadott. Így nyitotta meg számodra is az élet, azaz az örök élet felé vezető utat. Ebben hinned kell! A feltámadás ugyanis nem az ész igazsága, hanem a hit igazsága.

Emlékezzél az Úr Krisztus feltámadására, hogy abból erőt meríthess hited számára!

Életünk sokféle nyomorúságában milyen gyakran próbálunk erőt meríteni az emlékezésből! A jelen gondjai, kudarcai között így éltetjük önmagunkban a reményt, így táplálkozunk a múltból a jövőnek. Betegségünk idején felidézünk egykori egészséges önmagunkat, amikor tele voltunk életkedvvel, tervvel, erővel. Kudarcainkban, vágyaink összeomlásának idején erőt ad korábbi sikereink emléke, mely mindig újrakezdésre serkent. Idős korunkban, amikor kezünk, hangunk remeg, hányszor előveszünk régi, meg-

sárgult fényképeket, melyek fiatalon, erőnk, szépségünk teljében örökítenek meg bennünket, és erőt adnak az öregség terheinek hordozásához.

Nemzetiségi létünk gondjaiban szintén erőforrás számunkra a múltba tekintés. Régi idők, múltunk nagy alakjai nemcsak tanulságot hordoznak a jelen számára, hanem erőt is adnak annak vállalásához.

Mit jelent számomra, hívő ember számára Krisztus feltámadására, az életnek a halál fölötti győzelmére való emlékezés?

Lelki kapaszkodót életem küzdelmeiben. Ha szenvednem kell hitemért, ha egyedül maradok gondjaimmal, ha a betegség fájdalommal küszködöm, ha elvesztettem valakit, akit nagyon szerettem, ha azokban csalódtam, kikben legjobban bíztam, ha életem végességének gondolata fájdalommal tölti el lelkemet..., erőt meríthetek abból, hogy az én Megváltóm, Krisztus, feltámadásával mennyei dicsőség részesévé tett engem, győztessé legnagyobb ellenségem, a halál fölött.

E mennyei ajándék mellett pedig eltörpül jelenkori, földi életem minden nyomorúsága.

Ez a húsvéti hit nagy vigasztalása. Ámen.

Varga László

ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Emmaus felé

Alapige: Lukács 24,30–31

Bibliailvasás: Lukács 24,13–35

Testvéreim, ezek az emberek a Jézus tanítványai voltak, éppen úgy, ahogy mi azok vagyunk. Ők ott voltak virágvasárnap a dicsőséges bevonuláson. Ők is azt remélték, hogy most király lesz Jézusból. Hogy megváltozik az élet. Megváltozik az egész ország élete. Talán az egész világ élete. Jézus majd kirántja a kardját és odasújt, aztán lesz, ami lesz, de ők is odaadják érte az életüket is, ha kell. Csodát vártak. Nem olyan csodát, mint amit mi a feltámadás alatt értünk. Olyan nagyhírű csodát, olyan világméretű csodát vártak. Nem a lélek megváltását. Nem a lélek megváltozását. A világ megváltozását várták.

Azután csalódtak, ahogy mi szoktunk csalódni, amikor a világ megváltozását várjuk és azt, hogy függetlenül attól, hogy mi megváltozunk vagy nem változunk, a világ megváltozásával majd a mi életünk is megváltozik.

Azután következett nagypéntek. Én nem hiszem, hogy azok a tanítványok azt kiabálták volna, hogy „feszítsd meg” Nem mindenki kiabálta. Azok kiabálták, akik azelőtt nem ismerték Jézust, legfeljebb messziről, látásból. De lehet, hogy ők is kiabáltak. Azt kiabálták, hogy „ne feszítsd meg!” Talán még azt is, hogy „inkább engem” De azután megsiratták Jézust, megsiratták a keresztet. Talán még oda is elmentek, de az már nem biztos. Valószínűbb, hogy inkább távol maradtak. Ahogy mi szoktunk távol maradni onnan, ahol kellemetlenség érheti az embert. És nem volt ajánlatos sokat beszélni arról, hogy tulajdonképpen mit hiszünk, miben hiszünk, mi az álláspontunk. Elkeseredtek, félre vonultak, s az ünnep után csalódottan elindultak hazafelé.

De közben hallottak valamit arról, hogy Jézus mintha feltámadott volna. Beszélték egyesek, hogy az őrző katonák a sírt üresen találták. Még azt is mesélték, hogy valami asszonyok odamentek és azok is úgy találták a sírt. Talán, esetleg, történt valami rendkívüli dolog, de nem valószínű. Nem ésszerű. Nehéz dolog. Lehetetlen. De azért ők is tovább mondták. Csodálkoztak rajta. Meg is vitatták. Vajon tényleg megtörténhetett?

Tényleg úr Jézus a világ felett, vagy csak áldozat? Győzött a gonoszság vagy nem győzött? Úgy tűnik, világosan úgy látszik, hogy győzött. A nagy lelkesedés után jött a nagy kiábrándulás. Úgy tűnt, minden reménynek vége. Amint most is úgy tűnik, hogy minden reménynek vége. Most már a legtöbb embernek elapadt a reménysége. Igen, egyesek ma is mondják, hogy Isten uralkodik. De én nem látom.

Igen, mondják, a Krisztus tanítványai ma is úgy beszélnek, hogy az ő Istenük él. De jó lenne! Egyik hiszi, a másik nem hiszi. Lehet rajta vitatkozni.

Hazamenet aztán hozzájuk csatlakozott Jézus, de ők nem ismerték fel. Pedig velük ment a hosszú úton hazafelé. Megkérdi tőlük: „Mi újság?” „Hát nem tudod? – felelik. – Nagy újság van! Jézus, akiben bízunk, meghalt. Láttuk, hogy meghalt. Mondják azt is, hogy feltámadt. De ez annyira nem valószínű. De hát te, hogy nem hallottál róla?” Nagy dolgok ezek! Érdemes velük foglalkozni! Mint minden nagy hírről a nagyvilágban.

Milyen jól esett egész úton hallani, hallani az igazság beszédét. Olyan jó volt hallgatni, mint nálunk, egész múlt héten a nagyhét tanulságait. Ők is örvendtek neki. De attól még az életük nem változott meg. Ha Jézus tovább ment volna, ők is bementek volna a hajlékukba, megették volna a vacsorát, egy kicsit elgondolkozva lefeküdtek volna, és másnap nekifogtak volna a mindennapi munkának. Ahogy mi hazamentünk a nagyhét istentiszteleteiről. Az ünnepek elmúlnak, a tanulságok ugyan megmaradnak, a szavak ott csengenek a fülünkben, de azért az élet úgy megy tovább, mint azelőtt.

De azok akkor, ott bent a szobában, maguk között, felismerték Jézust. Próbáljuk megérteni a másodpercnek azt a töredékét. Azt a pillanatot, amit nem lehet időben mérni, mert a lélek gondolatát nem lehet idővel mérni. Csak annyi történt, hogy leültek az asztal mellé, elővették az ételt, kenyeret, halat, vagy ami egyéb akadt náluk, lehet, hogy még a bárányból is maradt valami, és nekifogtak vacsorázni. És akkor, abban a pillanatban, rádöbbenek, hogy az, aki ott ül mellettük, maga az élő Úr Jézus Krisztus.

Ez az a pillanat, amire szükségünk van. Felismerni az Urat. Mi is felismerhetjük. Hiszem, hogy azok közül, akik most itt vannak, sokan átélték már ezt a pillanatot. Hogy valóban Ő az, akiről annyit beszélgettünk, és jó volt beszélgetni. Akiről talán vitatkoztunk is, és az is jó volt. Akiről naponta olvastunk a Bibliában, akivel itt naponta találkoztunk, az valóban ugyanaz a Jézus, aki Emmausban betért a vitatkozó tanítványokhoz. Hogy Isten valóban édes Atyánk. Hogy Isten engem valóban szeret. Hogy Isten valóban irányítja az én személyes életemet. Hogy az a Jézus, akiről szól a Biblia, az nekem személyes Megváltóm, édes testvérem. Hogy Ő tényleg, valóságosan örök életet szerzett nekem. Hogy nem kell többé gondolkodnom, vitatkoznom arról, hogy vajon a halál után mi következik, mert tudom, hogy helyet készített nekem is maga mellett.

Nem attól van igazi hűsvétünk, hogy úgy írják ki a naptárban, s mi arra illendőképpen elkészülünk. Csak akkor van igazi hűsvétünk, ha lelkünkben megtörtént ez a felismerés. De akkor az sem fontos, hogy milyen napra esett ez a csodálatos találkozás. Lehet, hogy a mezőn sétáltál, s egyszerre végtelen boldogságot éreztél, valami nagy-nagy bizonyosságot, hogy melletted áll, hogy szeret, hogy tied az Isten. Lehet, hogy betegágy mellett imádkoztál, s megcsendült a lelked mélyén a szó: Ne félj, itt vagyok, én vagyok, jelen vagyok melletted. Lehet, hogy valami nagy öröm ért, s a lelkedben felcsendült a hálaadás: Igen, Uram, érzem, tudom, hogy Tőled kaptam, hogy Te ajándékoztál meg engem. De az is lehet, hogy úgy jársz, mint az emmausi tanítványok: mikor néhány perc múlva szemekkel látod, hogy megtöretik számodra az Úr kenyere, talán éppen az ismert mozdulatban felismered: Ő van jelen közöttünk, Ő ajándékoz meg áldásával, jelenlétével, megtört testének minden érdemével. S neked semmi egyebet nem kell tenned abban a csodálatos pillanatban, csak engedned, hogy kitörjön szívedből egyetlen szó: Köszönöm, Uram!

Amikor ez megtörtént, akkor volt, van vagy lesz igazi húsvétod. Senki más meg nem adhatja, senki el nem veheti tőled. De az életed egyből mássá lesz. Annak a pillanatnak a boldogsága veled marad. Jöhetnek a szürke hétköznapiak, jöhetnek nyomorúságok, gondok, csapások, talán sírni, gyászolni, bosszankodni, haragudni fogsz, de ott legbelül mindig tudod, hogy ezek mellékes dolgok. Megjönnek egy percben, elmúlnak a következőben. De ott belül megmarad az a melegség, az a biztonság, az az elpusztulhatatlan öröm, amit abban a pillanatban megtapasztaltál. S a sírás hamar elapad, a szürkeség megtelik az öröm színeivel, a nyomorúságok könnyűvé válnak, a bosszankodáson, haragon másnap már magad is nevetni fogsz. Mert gazdag lettél. Magad is úrrá lettél. Elvezíthetetlen méltóságot nyertél: Istennek szeretett fia, Krisztusnak megváltott testvére lettél. Ekkora gazdagság mellett mit jelenthetnek a mindennapi apró veszteségek? „Ragadd, ragadd szerencse, mindenem, gazdag maradtam, mert van Istenem!”

De két dolog megmarad, mint elkerülhetetlen feladatod. Az egyik, ha ezt a boldogságot még nem tapasztaltad meg. Hogy keresd. Most itt, az ünnepi gyülekezetben. Otthon, családi imádkozás közben. A templomi igehirdetés komoly meghallgatásában, ahányszor csak alkalmad adódik rá. Keresd a Bibliádban. Ha vágysz erre a megígért, mély lelki békére, kérdd és keresd. Bízzál az ígéréteben: Aki keres, talál. Az ígérte, aki a keresetet vállalta érted, és feltámadott. Fel fogod ismerni őt!

Ha pedig megtaláltad, marad ugyanaz a feladatod, mint az emmausi tanítványoknak: Boldog örömmel szaladni a többiekhez, rokonokhoz, ismerősökhöz és ismeretlenekhez, elmondani, tovább adni az örömhírt: Krisztus él, én is találkoztam vele! Ne sajnáld, ne szégyelld, ne hallgass! Mondd, mondd, újra meg újra! Hátha a te szavad lesz az, amin át Krisztus velük is megismerteti magát. Milyen öröm lesz, amikor a többiek szájából hallok: Igen, mi is tudjuk, mi is találkoztunk Ővele. Akkor lesz igazi, boldog találkozásunk egymással, ha ebben az örömben tudunk eggyé, testvérré, Isten népévé, Krisztus testévé, élő egyházzá lenni.

Az egész világon átzeng a mai napon a bizonyágtétel: Krisztus feltámadott! Vegyük ki mi is a részünket benne. Senkinek nincs rá nagyobb szüksége. És meg fogjuk hallani bizonyágtételünk feleleteként az Ő bizonyágtételét: Ne féljete! Én élek és ti is élni fogtok! Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Ti megfeszítettétek, Isten feltámasztotta

Alapige: Apostolok Cselekedetei 4,10–12

Bibliaolvasás: 1 Korinthus 15,1–20

Péter apostolnak pünkösdi második bizonyágtételéből halljuk az alapigét. Ez a jeruzsálemi templom tornácán hangzik el. Két részes bizonyágtételről van itt szó.

Az egyik az összecődült kíváncsi népnek mondja el, amikor megmagyarázza miként történt a születésétől fogva béna ember meggyógyulása. A bizonyágtétel második része akkor hangzik el, mikor már egy éjjeli fogság után másnap a főpapok és vének tanácsa elé hurcolják az apostolokat és ott számon kérik tőlük: miért beszélnek a Jézus feltámasztásáról. Akkor mondja el Péter, a Szentlélek hatalmának és erejének a birtokában, az Istentől nyert bátorság jegyében ezt a nagyon rövid, de mégis sűrítetten lényeges vallomást, amely két részre oszlik. Az egyik rész arról beszél: mit tett az ember nagypénteken Krisztussal, a második rész pedig arról: mit tett Isten válaszul az emberi gonosztevérségre húsvétkor. Mindkettőnek a következményéről is szólnunk kell. Mi lett a következménye

annak, amit az ember művelt Krisztussal nagypénteken, és mi lett a következménye annak, amit Isten cselekedett húsvétkor Jézus Krisztussal?

Most figyeljük meg mi az, amit az ember tett. Ezt így sűríti össze Péter nagyon rövid, nagyon súlyos, vádló szavakkal: az Életnek Fejedelmét megöltétek! Aztán a nagytanács előtt hasonló szavakkal azt mondja: a názáretbeli Jézust ti megfeszítettétek. Úgy érzi az ember, amikor hallgatja ezt a rövid vádat, mintha hatalmas gránitszklák zuhannának alá a hegyoldalról, és mind-mind ránk hullanának, hallgatókra. Bizony hasonló érzéssel húzták be a nyakukat azok a hallgatók, akik a jeruzsálemi templom tornácában Péter apostol eme vakmerő beszédét hallották. De nem volt semmi túlzás ebben: való igazság volt az, hogy az Élet Fejedelmét ők megölték.

Péter az első pünkösdi prédikációjában még azt is hozzáfűzi, hogy a ti gonosz kezeikkel öltétek meg az Életnek Fejedelmét. Igen, nem véletlenül nevezi a nagypénteken megölt Jézust Péter az Élet Fejedelmének. Hiszen az élet az ember legnagyobb ügye. A mindenségnek minden mozzanata arra irányul, hogy az életet megőrizze, hogy az élet megmaradjon és kiteljesedjen. Ennek a kiteljesedő életnek a fejedelme volt Jézus Krisztus. Benne a tiszta élet forrását fakasztotta fel Isten. Az ember pedig gonosz kezeivel ezt a forrást bedugta. Ő volt az élet nagy művésze, aki a legképrázatosabb módon élte ide élénk azt az életet, amit az ember már rég nem tudott élni.

Az ember az élet ellenségévé vált már rég. Ezt bizonyította nagypénteki tettében, amikor az Élet Fejedelmét megölték. De miért ölte meg az Élet Fejedelmét az életre vágyó ember? Azért, mert felismerte Jézust, aki egészen más volt, mint ő. Jézusban nem volt meg az az állati ösztön, ami aljas vágyakkal kiteljesedésre kívánczolt volna, mint a romlott emberben. Benne nem volt meg a földi gazdagság utáni sóvárgás, ami megvolt a mennyei kincseket elvesztett emberben. Jézusból hiányzott a hatalomvágy is. Az, amibe oly görcsösen kapaszkodott Pilátus, aki kész volt Jézust is föláldozni, hogy ő maradjon hatalmon. Jézusból hiányzott az a romlás, amit a romlás fiai nem bírtak elviselni, tehát megölték Őt. Aztán másoknak igen sok volt az, ami az Élet Fejedelmével együtt érkezett közénk. Az, ami már mérték nélkül áradt a tisztátalanságba, az elaljasodásnak ebbe a világába. Az önmagát feláldozó szeretetnek ez a túláradása, mindent megpótoló ráadása, amivel nem tudott mit kezdeni ez a mi nagyon gyatra, nagyon szegényre foszlott emberi világunk. Nem tudtuk Őt beleilleszteni ebbe a mi világunkba. Nem ismerte fel az ember Jézusban azt, hogy Benne Isten önmagát adja nekünk, s amikor gonosz kezeivel elutasító mozdulatot tesz az ember, kivétlenül maga közül Krisztust, akkor ezzel az elutasító mozdulattal az ember önmagát ítélte kárhozatra.

A világtörténelem legsötétebb pillanatában ott nagypénteken mindenkinek legfőbb vágya, a legsürgősebb ügye az lett, hogy megszabaduljon az életébe betolakodó Istentől. Ez megtörtént, meglelt, azután hatalmas sírkővel el is zárta örökre a halott Krisztust is az úgynevezett élő emberek világától.

Azt hitte az ember, hogy most már megnyugodhat. Ahogyan kolozsvári, jelenkori költőnk, Kányádi Sándor fogalmazza meg:

„Ültem az Isten sírján,
megkönnyebbülten:
enyém a lelkem s irhám,
megmenekültem.”

Így gondolkodott a nagypénteki ember. Ráült az Isten sírjára, azt hitte megmentette irháját, megmentette becsstelen életét, megmentette tisztátalanságát a Tisztaság vádló te-

kintetétől, s azt hitte, hogy megmenekült. De így folytatja a költő a mindenkori ember egyszerű felismerését:

„Fölálltam, s visszarogytam,
nem volt hová mennem,
erőm se volt,
a harcban megöregedtem.”

Igen, ez lett a következménye annak, hogy az Életnek Fejedelmét az ember gonosz kezével kiiktatta a maga környezetéből. Aléltan, félholtan, tönkrementen, megöregedten, bénán, tehetetlenül, kiégett szívvel, hulló könnyekkel, vérző szívvel visszaroskad az Isten sírjára. Akkor érzi, hogy valami borzalmas dolgot művelt, valami jóvátehetetlen dolgot követett el. Ki teszi jóvá azt, amit itt ő elkövetett? Jön Isten és amit az ember ily galád gonoszsággal, meggondolatlanul, tudatlanul elkövetett, azt Isten jóvát teszi azzal, hogy feltámasztja Krisztust.

Itt érkezünk el a Péter bizonyoságtételének második részéhez, hogy meglássuk, mi volt a válasza Istennek arra, amit az ember gonosz kezével az Élet Fejedelme ellen elkövetett: Isten feltámasztotta Őt halottaiból. Az Élet Fejedelme megölhető volt ugyan, de nem volt megsemmisíthető. Ez ad új esélyt az Isten sírjára gyászos szívvel leroskadt embernek. Az az Isten, akit megölt, az a megsemmisíthetetlen Isten, az életünk teréből végül is kiiktathatatlan Isten. Hiába akarja az ember elhárítani magától a feléje kinyújtott mentő isteni kezet, ez a kéz elháríthatatlan.

Ó, de jó, hogy így van ez, mert ez ad esélyt arra, hogy ismét fölálljon az Isten sírjára leroskadt ember. Ez ad esélyt arra, hogy fölszáradjon a könnye, hogy újat kezdjen, hogy megbékéljen az általa gonoszul átdöfött isteni szívvel Jézus Krisztusban. Ez ad esélyt arra, hogy a torzá lett ember, a sánta, a tehetetlen, a szeretet útján járni nem tudó ember lábára álljon a Krisztus neve által, a feltámasztás ereje által. Nem tüntethető hát el örökre Isten. Visszatér Jézus Krisztusban, hiszen nélküle mit is tehetne az ember?

De kikhez tér vissza, ez az Isten hatalma által feltámasztott Jézus? Tudjuk az evangéliumok leírásából. Pilátushoz nem megy, Kajafáshoz sem, de a római katonákhoz sem. Jézus csak azoknak jelenik meg, akik hittel csüngnek rajta. Akik hiszik az asszonyok különös bizonyoságtételét, hogy üres a sír és Jézus él, mert összefutottak vele az úton. Akik hiszik a csodát, amit vallnak, a pünkösdi hatalmas prédikáció sorozatában Péternek: igen, mi láttuk Őt! Tamás mondhatja: nekem azt mondta, tapogassam meg, bocsássam ujjaimat az Ő seibe. Engem meggyőzött, hiába minden ellenvetés, biztos, hogy él. Jön a Saulusból lett Paulus, a Krisztus kicsinye – hisz Pál azt jelenti, hogy kicsiny – és azt mondja: én is hiszem, hogy él, mert utamat állta a damaszkuszi úton, Ő perzselt ki a gyűlölet izzását a szívemből, és ültette helyébe a szeretet paraszát, és ez kiolthatatlanul ég a szívemben. Ez olyan bizonyíték arra nézve, hogy él, hogy Isten Őt feltámasztotta, ami most már lavinászerűen fog előretörni, és be fog tölteni minden völgyet; hogy minden nemzet megtudja azt, hogy az a Krisztus, aki nélkül mi képtelenek vagyunk emberi életet élni, az igenis él. Mert ha nem ez lenne, ha nem élne, akkor ki keresne meg minket elveszett állapotunkban, akkor ki keresne meg minket, mint Mária Magdolnát a kertésznek vélt Krisztus a sírkertben? Ki szólítana meg és kérdezne ránk: Miért sírsz? Milyen jó, hogy ez a Mester él. A feltámasztás ma is és örökre a hit tárgya marad. Ő ma is csak azokban él és ma is csak azoknak él, akik nem az értelem boncolgató, kritikus beállítottságával közelednek hozzá, hanem hittel. Az ismeret nem tudott segíteni a béna, sánta emberen, a templom kapuja elé vetett kolduson. Az emberi okoskodás nem tud segíteni a bűn szorításában vergődő, a szenvedélyektől kizsigerelt emberek életén. Az emberi ér-

telem, a filozófia vagy a tudomány szintjére emelve, sem tud semmit sem használni ott, ahol csak a hit képes fölfogni Krisztust.

Olyan a feltámadás bizonyosságának a megragadása és a továbbzengése, mint a pacsirta éneke, ami meg akarja győzni a vakondot a napsugár ragyogásáról. A vakond ragaszkodni fog a maga sötétségének vélt igazához, de a pacsirta akkor is trillázva fog szárnyalni a csodálatos napsugárban, mert tudja azt, hogy az ő élete sokkalta minőségibb, magasabb szintű, mint a vakondé. A hús-vér ember tanácsa, az okoskodó értelem tanácsa mindig homályban tart, vakond életre kárhozható. De mi nem ilyen életre rendeltettünk!

Mi vagyunk bizonyosságai annak, ami húsvétkor történt – mondja Péter először a csöcseléknek, aztán mondja a főpapok és írástudók társaságának. Mi vagyunk bizonyosságai annak, hogy ez a Krisztus él és elindul hódító útjára. S íme, ez a Krisztus, ha nem is testben, de az Ő szava által, a Szentlélek gyógyító ereje által megérkezett ehhez a sántához is. Így lett ebből az elfelejtett, koldusnyomorba taszított életből olyan élet, amiben ismét lehet gyönyörködni.

Leonardo da Vincinek, a 16. században élt egyik legnagyobb festőművésznek van olyan festménye, amit Gioconda, vagy Mona Lisa néven ismer a világ. Az egyik legértékesebb festmény a világon. Egyszer eltűnt, ellopták a párizsi Louvre múzeumból. A francia nemzet úgy megdöbben, hogy azt hitte összedől fölötte a világ. Nem tudná elképzelni már a művészeti életnek értékvilágát e nélkül. Aztán hosszú idő után, sok-sok nyomozás eredményeként egyszer csak fölfedezték egy elhanyagolt üzletecskében, valahol a sarokban pókhálósan, porosan, mert a pókhálók mögül is, a por mögül is kivillant Gioconda rejtelmes mosolya. Akkor újból visszakerülve eredeti helyére, megnyugodott a világ. Mert annak a világhírű művészeti kincsnek csak akkor van értéke, ha az őt megillető helyen van.

Hát így történt ez annál a sántánál is, aki ott hevert az útszélen porosan, sokszor lenézetten, sokszor az emberek közönyétől lesújtva. De aztán eljött az a műértő, aki nyomunkba eredt, azért, hogy a minket ellopó gonosznak a hatalmából ismét visszaszerezzen minket. Leporolva lelkünket, megszabadítva a szenvedélyek szorongató pókhálóitól, visszahelyezzen minket az Isten képtárába, azon élők sorába, akiknek az arcán visszatükröződhet az élet titokzatos mennyei mosolya. Az, amit Isten a maga csodálatos művészetével arcunkra varázsolt, de amit a Sátán a maga lélektipró mancsával örökre el akar torzítani rajtunk. Íme, ez történt a Mária Magdolnákon, ez történt a kételkedő Tamás arcán, ez történt a büntől eltorzult Saulus arcán, és lett belőle ragyogó arcú Krisztus evangéliumától sugárzó Pál apostol, aki vitte a hírt birodalmakon át, hogy megtudják: görögök, kis-ázsiaiak, kappadóciaiak, macedónok, rómaiak és megtudjuk mi is, hogy Ő él. Mert feltámasztotta Őt az Isten, és ennek a neve által áll ti előttetek épségben. Íme, ez is egy bizonyíték, az élet bizonyossága, hogy az a Krisztus, aki kilépett a sírkamrából, az képes épségben előállítani a torzókat. Erről beszél Pál apostol is, amikor az 1Korinthusi levélben azt sorolja, kiknek jelent meg Krisztus. A felsorolás végén önmagáról is beszél, amikor azt mondja: mint egy torzszülöttnek, nekem is megjelent, engem is előállított épségben, szépségben, rajtam is átzúgott a feltámadás szele. Ezt a szelet kell hogy kérjük mi is, ahogy egyik jelenkori magyar költőnk fogalmazza meg:

„Feltámadás szele mindig újra fúj a földön,
fújj hát rajtam át
pusztaságom odvaiba fújva
oszlasd szét a kétely zavarát,
új kezdet lesz, ami már kiszáradt,
hajtasd ki megint a pálmafákat.”

Álljon a mi életünk is elő és legyen meggyőző bizonyítéka annak, hogy Krisztus ma is él, ma is uralkodik.

A húsvéti hit húsvéti életet kíván, s a húsvéti élet sokszor egyenlő a mártírsággal, ami meggyőzte a Római Birodalmat is arról, hogy a Krisztus követőinek van igazuk. A vértanúk dicső mosolya, mennyei ragyogása sugárzott ki a szemekből, bizonyítva azt, hogy Jézus bennünk is él. Megölhetik a testet, de ezt a halálból győztesen előjött Krisztust immár ki nem ölhetik a szívekből. Mint, ahogy egy másik mártír mondta az akasztófa alatt: „fejemet vehetitek ugyan, de a lelkem a Krisztusé marad”. Bizony ezzel a hittel lehet csak meggyőzően bizonyítani azt, amit Péter apostol említ itt: ez ama kő, amit ti építők megvetettetek, de ez lett a szegelet fejevé és e kő nélkül nincs megtartás. Itt Péter egyszerű halásként, tudatlan emberként szólt a főpapoknak, az írástudóknak: ítéljétek meg ti: Okosan építkeztek ti és építetek népetek lelki életet akkor, amikor Krisztus nélkül akarjátok fölépíteni? Építenek-e úgy az építőmesterek, hogy fundamentum nélkül emelnek magas hajlékokat? Íme lássátok, milyen balga a ti értelmetek, amikor Krisztust így akarjátok kiiktatni, holott Ő szegeletkő. Ő alapkőül adatta, hogy ráépítsétek népetek életét, hogy ráépítse a megingott mindenség az ő új életét.

Bizony mindez annak a következménye, hogy Isten az ember által elkövetett golgotai borzalomra azzal válaszolt, hogy húsvétkor föltámasztotta Krisztust. Így lett a Krisztus keresztje mindnyájunk új életének sarjadoztatójává. Úgy, ahogy Goethe, a költőóriás fogalmazta meg egyik gyönyörű versében:

„Ott fenn a keresztfán suttogja a szél,
kinyílik a rózsza, kihajt a levél.”

Ó, bár csak sutogná neked is Krisztus keresztfájáról az a mennyei szél, a Szentlélek szele, hogy még a te életed fáján is kinyílhasson a rózsza, a menny által táplált földi élet sokszínű virága, kihajthat a levél. Az a levél, amely bizonyossága a krisztusi életnek benned, amely meg tud győzni sok-sok halódó lelkű embert magad mellett arról, hogy íme, ez a Krisztus, az Élet Fejedelme újra él és életetni kíván másokat is mindnyájunk öröme, mindnyájunk lelki gazdagodására. Ámen.

A Genezáret partján

Réti Katalin

Szabadka, Jugoszlávia

Megváltottalak, neveden hívtalak, enyém vagy!

Alapige: Ézsaiás 43,1–2

Bibliacitálás: Zsoltárok 32,8

Kedves Testvéreim! Ha valaki útra indul, hosszú útra, akkor nagyon jó érzés, hogyha vannak olyan emberek, akik elkísérik ameddig csak tudják és búcsúzáskor megszorítják a kezét, megölelik, azt mondják, hogy imádkozunk érted és mindig visszaváruunk. Bár nem mehetünk veled, de szeretetünk elkísér. Nagy szükségünk van az *útravalókra*, hisz mi, emberek örökké utazunk. Vándorok vagyunk ezen a földön. De nem céltalanul vándorlók, bolyongók, hanem értékes emberek, akikre nagy és fontos feladatokat bíz Isten földi ittlétünk alatt. És nem csak a lelkipásztorokra, hanem mindnyájunkra.

Emlékszem, hogy amikor bejutottam a Teológiára, 10 évvel ezelőtt, akkor szó esett a családban arról, hogy a lelkipásztori sors, most már az én sorsom is, valamiképp olyan, mint az Ószövetségben a *léviták sorsa*. Lévi törzsére bízta Isten a szent sátor, majd a templom körüli szolgálatokat, s ők voltak az egyedüli törzs, akik nem kaptak földrészt az Ígért Földjéből, csupán kijelölt városokat lakóhelyül. Szétszórtan éltek a választott nép között, s szolgáltak ott, ahol szükség volt szolgálatukra. Az ő örökségük nem a föld, az egy helyben való lakás, hanem *örökségük az Úr volt*.

Csodálatos és ugyankkor nagyon nehéz és felelősségteljes szolgálat a lévitai szolgálat, akárcsak a lelkipásztori szolgálat. Arról is beszélgettünk akkor, hogy ők, a szülők, a földi szereteteink nem tudnak fizikailag elkísérni erre az útra, nem tudnak velem jönni, ezért végképp leteszik életem Isten kezébe, reá bíznak. Köszönöm, hogy ezt meg tudták tenni akkor és azóta is.

Azokban az években még egy nagy dolgot megértettem: hogy mily fontos nemcsak a családi, az iskolai útravaló, hanem kell valami több. Kell az emberi útravaló mellett egy olyan *isteni útravaló* is, mely erőt ad nemcsak elindulni az úton, hanem *végig is járni* azt: kitarással, méltósággal, örömmel. Akkor is, ha néha vannak mélypontok, akkor is, ha néha elkeseredünk, ha néha egyedül érezzük magunkat, ha néha talán azt érezzük, hogy nem éri meg, hogy nem kapunk elég elismerést, köszönetet ...mégis menni és szolgálni tovább úgy, hogy ne keseredjünk meg, hogy ne érezzük tehernek a reánk bízottakat, hogy ne feledjük: mindenekelőtt Istennek szolgálunk.

Bizony ez az *isteni útravaló* nélkül hamar elfogy a mi emberi erőnk, a lelkesedésünk. De mily nagy ajándék, hogy akár egykoron a pusztai vándorlás során az Isten hullatott mannat és vizet fakasztott a kősziklából, úgy küld számunkra is a mi Urunk olyan igei üzeneteket, olyan bátorításokat, amelyek táplálnak és tartják bennünk az erőt és táplálják bennünk a lelkesedést. És amikor elcsüggednénk, akkor Ő eszünkbe juttatja ezeket a mondatokat és erőt kapunk az erőnk feletti utakhoz. Egy ilyen drága igei útravaló számomra az az ézsaiási Ige, amit felolvastam.

Amikor eldöntöttem magamban, hogy lejövök egy-két évre ide, a Délvidékre szolgálni, mert egyfajta belső elhivatást éreztem, akkor bejelentkeztem Csiha Kálmán püspök úrnál, hogy neki is elmondjam elhatározásom s kérem, hogy az Erdélyi Egyházkerület engedjen eljönni. Egy meghitt kis beszélgetés alakult ki, s a végén a püspök úr azt mondta, hogy: jól van, elengedünk és útravalóul ezt az ézsaiási Igét mondta. Immár öt

éve ennek, talán már nem is emlékszik rá, de bennem nagyon mélyen megmaradt és azóta többször is felbukkant ez az öt év alatt a napi áhítatok során. Jólesően mosolyogtam, amikor újból és újból megláttam és arra gondoltam: igen Uram, Te tartod a Te ígéreteidet: velem vagy magasságokban és mélységekben, és vigyázol rám, ezért nem kell félnem. Köszönöm ezt Neked! *Az emberi útravalók már elfogytak, de az az útravaló, amit Te adtál nekem, soha el nem fogy.* És valóban nem fogyott el. Volt egy pillanat az 5 év alatt, amely különösen emlékezetes bizonyítéka ennek. Amikor bombázták az országot, akkor pár napra haza látogattam Erdélybe, ahogy azt máskor is szoktam. Nagyon nehéz szívvel jöttem vissza. Nem is magam miatt, hisz számomra egy pillanatilag sem volt kétséges, hogy a bojtárnak ott kell lennie, ahol a nyáj van. Mégis zaklatott voltam, látva, hogy otthon mennyire aggódnak, sírnak értem, értünk, nem tudva, hogy mi lesz a vége az egésznek... Megnyugvásért és bátorításért imádkoztam, hogy tudjak derűs szívvel, félem nélkül visszatérni. Ne kényszerből, hanem önként. Elővettem a buszon kicsi áhítatos könyvem, hogy elolvassam a napi Igét. Érdekes módon – és tudom, hogy nem véletlenül – ugyanez az ézsaiási Ige volt kijelölve, de nem a teljes vers, hanem csak egy mondat belőle: „*ha tűzben jársz, nem égsz meg, és a láng meg nem perzsel téged*” Abban a pillanatban tudtam, hogy semmi baj nem fog történni, hogy az Isten megvéd bennünket. Hogy Ő erősebb a háborúnál is. Velünk van, nem hagyott el és üzeni ismét: ne félj! Nagy békességgel a szívemben tértem vissza Szabadkára.

Így tanácsol és véd bennünket az Ő drága szemével, ahogy azt a zsoltáíró is megtapasztalta és hiszem, hogy sokan közülünk.

És bölcsés tesz és megtanít, mutatja azt az utat, amelyen járnunk kell. Lehet, hogy ez az út sokszor nem olyan, mint amilyent mi elképzeltünk magunknak, lehet, hogy nem azokon az országokon vezet keresztül, amelyeken hittük volna, de egy a fontos, hogy az Ő útja legyen. És akkor minden akadályt elgördít előlünk, szép és gyönyörűségeket vezet el a nehézségek ellenére is. Még egy ajándéka ennek az útnak, hogy nem egyedül kell járnunk rajta, hanem drága útítársakat ad. Én hiszem, hogy olykor az emberek is lehetnek angyalok, Isten küldöttei, Isten meghosszabbított drága kezei ezen a földön. Külön hálás vagyok Istennek, hogy egyelőre számomra ismeretlen országban olyan embereket, családokat, testvéreket, munkatársakat, szolgatársakat, gyülekezeteket ismerhettem meg, akik Isten nagy ajándékai, drága, segítők, szeretők útítársak. Köszönöm ezt az Úrnak és köszönöm nekik! S hiszem, ha együtt járunk ama keskeny úton, együtt és összetartva, az Úr Jézusra tekintve, akkor egyre jobban meg fogjuk tapasztalni, hogy ez az út a csodák és áldások útja. S valóban nem kell félnünk, bár kis csapat vagyunk, de ha velünk van az Úr, akkor nagyon erősek lehetünk. Mert Ő megőrizz, megtart, és gyarapítani fog.

Így legyen! Ámen.

(Elhangzott a saját beiktatójában, 2001. szeptember 22-én.)

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

A sánta meggyógyítása

Alapige: Apostolok Cselekedetei 3,1–10

Az elmúlt alkalommal láttuk, hogy az apostolok jeleket és csodákat tettek, aminek a következménye az volt, hogy félelem támadt a lelkekben. A mai felolvasott ige egy ilyen csodáról szól, amit Péter és János visz végbe, nem saját erejéből, hanem a názáreti Jézus Krisztus nevében.

1. Előzmények

A két tanítvány az imádkozás idején (du. 3 óra) együtt ment fel a templomba. Ilyenkor volt az esti áldozás ideje is, a templom tele lehetett emberekkel. Jézus ezt az időpontot használja fel arra, hogy megmutassa hatalmát a világ előtt, hogy akik eddig kételkedtek, azok is higgyenek benne. Péter és János az Ékes-kapunál találkozik egy kb. 40 éves, gyermek korától béna emberrel (ApCsel 4,22), aki alamizsnát kér tőlük. Valószínű, hogy megszokott helye volt ez, mert a nép is és a tanács tagjai is ismerhették (4,14). Miért van ott? Hogy eltartsa magát. Az Ékes-kapunál bemenő emberek pénzt adtak neki. Ez hozzá tartozott a kegyes élethez. Ezért szólítja meg a két tanítványt. Pénzt vár tőlük is.

Sokszor ilyen a mi környezetünk is. Ott vannak azok, akik anyagiakat várnak az egyháztól. 1989 után sokan az egyházat segélyegyletnek tekintik. Jöjjenek a csomagok, jöjjön a ruha, jöjjön a külföldi segítség. Az egyháznak „kötelessége”, hogy segítsen rajtunk. A hollandok, a svájciak, a németek csak nekünk kell hozzanak, és csak hozzanak minél többet, mert ezekre és csak ezekre vagyunk rászorulva.

2. A csoda

Mit tud adni Péter és János ennek az embernek? Előbb megszólítják. Nem mennek el szóltanul a rászoruló mellett. Tudják, hogy olyan kincssel rendelkeznek, amit egyedül csak ők adhatnak, és amire ennek a rászorulóknak a legnagyobb szüksége van. „Nézz mi reánk! Figyelj fel mindarra, amit most mi tenni fogunk.”

Mit várhat ez az ember? Nagy adományt tőlük. Ezek biztos nagyon gazdagok, biztos sokat fognak nekem adni. Az, hogy szegényes halászoknak néznek ki, biztos csak álarc. Előre örvendhetett a sok pénznek.

Péter megszólal újból. Amit most mond, lehűtheti a beteg lelkesedését: „Ezüstöm és aranyom nincs...”

Akkor mire kell ez a nagy figyelem? Mit akar adni? Vagy talán csúfolkodik?

Az anyagiakat váró ember sokszor csodálkozik, ha elmondjuk, hogy elsősorban mi nem ezt nyújtjuk neki. Nem földi kincsek sáfárai vagyunk. Isten a tanítványainak más kincseket, talentumokat adott. Mi csak a „más kincseket” tudjuk átadni azoknak, akiknek szükségük van ezekre. Melyek ezek a kincsek?

Péter folytatja a megkezdett mondatát: „hanem amim van, azt adom néked” „Jézus nevében kelj fel és járj!” Hogy nyomatékot adjon a szavának, kinyújtja kezét és felemeli

a sántát a földről. Mi történik ezzel az emberrel? Megkapja Jézus megváltó kegyelmét. Mindaz, ami eddig az ő életében volt megszűnik, és most újjászületik. Új emberré válik.

Hogyan volt ez lehetséges a tanítványoknak, hisz azt olvashatjuk, a Mt 17,16-ban, hogy nem tudták meggyógyítani a holdkórost, amíg Jézus a megdicsőülés hegyén volt. Azért lehetett ez, mert most már ott volt az életükben a Szentlélek. Az ő segítségével vittek végbe a csodát. Nem önmagukért, nem azért, hogy az ő nevüket magasztalja valaki. Ők nem keresték a maguk dicsőséget, hanem a Krisztusét. A Szentlélek hozza azt az új erőt, amire a betegek szüksége van.

A mindenkori tanítványok ezt a gyógyító erőt tudják átadni az embereknek. A Jézus kincsét. Mi csak Krisztus kinyújtott kezei lehetünk, rajtunk keresztül megfogja, megragadja és felemeli azokat, akiknek szükségük van az Ő erejére és csodájára.

3. Következmények

Mi a következménye ennek a tettek? Megerősödtek a beteg lábai és bokái, felállt, és a tanítványokkal együtt bement a templomba, dicsérve Istent.

Meggyógyul a beteg. Amikor Jézus ereje megjelenik valakinek az életében, ott elkezdődik a gyógyulás. Mire van szüksége korunk emberének? Mi az, amit mi tudunk nyújtani? Anyagiakat, vagy a gyógyuláshoz vezető utat, Krisztust, a megfeszítettet, lelkieket adunk azoknak, akik lelkileg bénultan, alkohalmámorban vagy valamilyen más függőségben szenvedve egy kis szeretetet, figyelmet koldulva ülnek valahol a világban, a hit és istentagadás határán, a templom kapujában, nem tudva, vagy félve belépni. Ezek meg kell hogy kapják az igazi szeretetet, az igazi figyelmet Istentől, azért, hogy rá tudjanak lépni a gyógyulás útjára, aminek a végső állomása az, hogy egy közösség tagjaként dicsérik Istent. Az, aki csak az anyagiakat kereste eddig ebben a világban, meg tudja kapni a lelki kincseket is (Mt 6,19–21).

Az ige szerint azonban mi is kell hogy dicsérjük Istent. Azért, mert tanítványai lehetünk, akik az Ő nevét adjuk tovább, de azért is, mert sokszor mi is rá vagyunk szorulva az Ő gyógyító erejére, amelyet megkaptunk és hisszük, hogy ezután is meg fogunk kapni.

Vitaindító kérdések:

1. Ti hogy látjátok az egyházat? Az nem más, mint egy szolgáltatást végző intézmény (keresztel, esket és temet), vagy Isten kincseinek a sáfára?
2. A mai ember ki tudja-e nyújtani kezét a másik ember felé úgy, mint Péter, hogy Krisztust adja számára?
3. Mit vár az egyháztól a mai világ? Anyagiakat-e vagy lelkieket? Miért?
4. Beismerjük-e akár Istennek, akár valaki közeli barátunknak vagy hozzátartozónknak, hogy segítségre szorulunk, vagy magunk próbálunk boldogulni több-kevesebb sikerrel?

Presbiteri bibliaóra

Nagy Erika
Dobrácsapáti

A szeretet fegyelmezése

Alapige: Máté 18,15–17
Bibliaviasítás: 3Mózes 19,13–18

Az emberi életnek legfájdalmasabb tapasztalása az, hogy az embernek nemcsak a természet sötét hatalmaival, az anyai világ veszedelmeivel kell megélhetéséért állandóan viaskodnia, hanem küzdenie kell saját embertársai önzése, irigysége, rosszindulata ellen is.

Joggal állíthatjuk, hogy az emberek sokkal több sebet kapnak egymástól és adnak egymásnak, mint amennyi fájdalom és szenvedés származik számunkra a külső anyagi világ katasztrófáiból. Nem csoda azért, hogy sok emberi lélek keseredik el az élet, az emberek által okozott csalódásai és fájdalmai miatt, s végül is odaadja szívét a csüggedésnek, reménytelen gyűlölködésnek és haragnak, vagy az üres közömbösségnek. Kétféle művészek, jeles írók kerültek már ennek a kétségbeesítő, fájdalmas érzésnek hatalmába. Beethoven megrendítő reménytelenségében eljutott odáig, hogy elkeseredett haragjában azt mondta: „Egy fát jobban szeretek, mint egy embert!” – és kárhoztatta az embereket, akik vétkeztek ellene. Vajon mi nem nyilatkoztunk már hasonlóképpen?

Az bizonyos, hogy senki sincs közülünk, aki ne kapott volna már fájdalmas sebetek olyan emberektől, akikben bízott, akiket szeretett, akiktől méltán várt jóindulatot és megértést. És senki sincs olyan, aki talán ne kárhoztatta volna az ellene vétkező embert! Az a kérdés azonban, hogy vajon lehet-e és szabad-e csak abból a szempontból nézni és megítélni az embereket, hogy ők mit cselekednek velünk? Nem lenne-e szükséges megfordítani a kérdést és megvizsgálni önmagunkat: vajon mi mit tettünk értük, nem okoztunk-e mi is sok fájdalmat, gondot azoknak, akik minket is szeretnek? Mi nem tévedtünk-e, nem hibáztunk-e velük szemben? Bennünket hányan kárhoztatnak? Hányan szeretnének felelősségre vonni tévedéseink, hibáink, vétkeink miatt, amelyeket felebarátaink ellen elkövettünk?

Igen, az életnek ezek a dolgai jelen vannak a keresztyén ember életében is. Jézus Krisztus népe nem tökéletes „angyalokból”, hanem esendő bűnösökből áll, akik egymás ellen sokszor vétkeznek. Csak az a fontos, hogyan válaszolunk! Ilyenkor eszünkbe jutnak-e Jézus tanításai?

A mai Ige eszünkbe akarja juttatni a jézusi tanításokat akkor, amikor felebarátunk vétkezik ellenünk, megbánt bennünket. Jézus életében nem érvényesülhet a fogat fogért törvénye. Ő meghallgat, megpróbál, figyelmeztet bennünket, talán embereket is felhasznál jobbitó eszközként, és ha kell, megszegényít, de nem akar elveszíteni; csak ha semmiképpen nem fogadod el kegyelmét. Az Ige reflektora a mindennapi életre irányul: bűnbánatra készítet és halálra ösztönöz. Szól emberekhez, embertársakhoz, gyülekezetekhez.

I. „Ha valaki vétkezik ellened, menj el...”

Ne azt várd, hogy a másik, az úgynevezett bűnös jöjjön hozzád bocsánatot kérni, hanem te, a megbántott menj el. Ne is híreszteld mások vétkeit, ne fétélkezz mások fölött, hanem menj el te, és négy szemközt, bizalmasan beszéljétek meg sérelmeiteket. A te

atyádfia, a te testvéred bajban van, mert görög nyelven az atyafi azt jelenti – egy anyaméhből származó és egy apához tartozó testvér. Amikor a testvéred bajban van, menned kell. Azok a sérelmek, amelyeket embertestvéreinktől szenvedünk el, próbára tesznek bennünket: kik is vagyunk igazán. A bűn felett szemet hunyni annyi, mint táplálni a rosszat. A felebarát megbójtására 3 lépcsőről beszél a textus. Cél: meg nem sérteni a szeretetet. Nem Isten, nem a gyülekezet, hanem személy szerint ellenem való vétkekről van szó.

A legnehezebb mindig odamenni a másikhöz. Túlságosan büszkék vagyunk, nagyobbaknak tartjuk magunkat, tisztábbaknak, tévedhetetlennek és mintha ezt mondogatnánk: mi Ábrahám fiai vagyunk, mi ilyet nem cselekszünk. Elsőknek tartjuk magunkat, pedig őszüleink bűnétől fogva testvérekként egyformán örököltük a bűnt. Nehéz odamenni a másik emberhez, amikor nagy dologban vétkezik ellenünk, de ugyanolyan nehéz nekünk akkor is odamenni, amikor kis dologban vétkezik. És mindez talán azért történik így, mert nincs meg bennünk a bizalom egymás iránt. Félnünk kimondani őszintén gondolatainkat, elmondani őszintén sérelmeinket, félnünk egymásnak a szemébe nézni, inkább hízelgünk, a rossz helyet jót mondunk, hogysem elmondjuk a szeretet hangján intelmeinket.

Jézus Krisztus ezt kéri: dorgáld meg a szeretet hangján az ellened vétkezőt, ne hallgasd el a rosszat, hiszen akkor helyrehozni nem lehet. Mondd el, próbáld bizonyítással, a szeretet meggyőző erejével meggyőzni az ellened vétkezőt, amiként az Atya is számtalanszor, naponként cselekszi ezt velünk.

Az eredeti szövegben a dorgálás helyett a meggyőző szó szerepel. A szelíd intő szó mindig győz az ordibálás felett! Közben imádkozz, hogy sikerüljön szelíd szóval szólnod. Ha ez sikerül és bocsánatot kér tőled, felejtsd el az ő bűnét mindörökké, ne hánytorgasd fel legközelebb, rossz emberi szokáshoz híven.

Az Isten Jézus Krisztusért beledobja vétkeidet a feledés tengerébe, amelyben végérvényesen elmerülnek. Jézus imádkozott érted. Ezért mindez lehetséges.

II. „Ha nem hallgat rád, akkor menj el és 2 vagy 3 tanú jelenlétében intsd meg az ellened vétkezőt...”

Lehet ez sokszor nem sikerül és az őszinteséged, a bizalmad hiábavaló; ne add fel azonnal. Légy türelmes és kérj segítséget másoktól is. Kérj segítséget ne a magad számára, hanem a másik ember számára. Néha az ember mások társaságában megadja magát. Ha a szeretetet érzi s nem a gyűlöletet, könnyebben belátja, hogy hibázott.

Isten szeretetére csak úgy lehetünk méltók, ha van bennünk is elég nagylelkűség és türelem. Gondold el, mennyi türelemre és áldozatra volt szüksége az édesanyádnak, amíg felnevelt. Hányszor felriasztottad legjobb álmából és ő türelemmel hordozott karjaiban és elcsitította sírásodat. E sok jóságra nem feleltél-e gyakran bántással és engedetlenséggel? Gondolj arra többször, hogy egészen ismeretlen emberek is türelmesek voltak veled és belátod majd, hogy nem csak gyűlöletre, de hálára is van elég okunk az emberekkel szemben.

Tegyük fel a kérdést, hogy állhatnánk meg Isten előtt, ha Ő is olyan türelmetlen hanggal, gyűlölettel tekintené mulasztásunkat, vétkeinket, mint amilyen megvetéssel mi az ellenünk vétkezőket?

Ennek a megfontolásában értjük meg az evangélium csodálatos fenségét, mely abban nyilvánkozik meg, hogy Isten Jézus Krisztusban irgalmával felemeli a töredelmes szívűeket. Isten szeretetére csak úgy lehetünk valóban méltóak, ha van bennünk elég türelem, ha néha mi is képesek vagyunk arra, hogy jóval fizessünk a gonoszért.

III. „Ha nem hallgat rád, vidd a gyülekezet elé...”

Egy-egy ember vétke nem magánügy, a gyülekezetre is tartozik, a gyülekezet szerezetére. Hiszen egy közösségnek a tagja, amely attól közösség, hogy az emberek törődnek egymással. Az embereket nem sajnálni kell, hanem szeretni. Az emberek elkeseredése és embergyűlölete, bűngyűlölete nem igazolja azt, hogy bárkinek joga legyen ahhoz, hogy helyet adjon lelkében az embergyűlöletnek.

Éppen az ellenkezője igaz. Minél nagyobb tehetséggel ajándékoz meg Isten, annál szentebb kötelességünk megértéssel lehajolni a gyöngékhez, és felemelni a porból az esetett.

Van úgy, hogy elhallgatni nem lehet már, nem jó, mert úgy a bocsánatkérés, a helyzet rendezése nem kezdődik el. De vigyázat, nem azért, hogy végérvényesen megszegyenüljön az illető és elveszen. Az egyháznak, a gyülekezetnek is az Ige szerint kell eljárnia, nem azért, hogy kirekesszen, hanem, hogy a megtérésre lehetőséget adjon. Az Ige hallgatásakor a gyülekezeti tagok önmagukra néznek, önmagukra ismernek a vétkezőkben és megsértettekben egyaránt.

Mikor Krisztus ezt tanította, még nem létezett gyülekezet, hiszen az Anyaszentegyház az első pünkösdkor alakult meg. Valószínű Jézus a zsidó szokásokhoz, a régi egyházi rendhez igazodott, melyben a gyülekezet vénei örködték.

Lehet, azt gondolod, hogy ez az eljárás túlságosan ókori, papos, manapság lehetetlen lenne ezt gyakorolni a gyülekezet színe előtt. Legtöbbször még azt sem zárjuk ki, aki főbenjáró bűnt követ el Isten és a gyülekezet ellen. Az ószövetségi vének erre intenek: „ne vidd fel a te ajándéodat az oltárra, míg meg nem bocsátasz felebarátodnak, vagy amíg meg nem bánod vétkeidet és meg nem tisztítod magad”.

A gyülekezet ráébredhet egyénenként arra, hogy hányszor vétkezett, nem tisztázott egyszerű vagy bonyolultabb dolgokat, amelyek haragra, gyűlöletre adtak alkalmat. És talán arra, hogy ráébredjünk: én is lehetnék kirekesztett.

Ki a legnagyobb Isten országában? Hányszor lehet és szabad megbocsátani? Elsőkből lesznek az utolsók? – tesszük fel a kérdést, hangoztatjuk sokszor. Ez a kulcs az Isten országához: hirdetni az Ő bocsánatát és elmondani feddő szavait. Hiszen az Isten Igéje kétélű éles kard. Ha rám kerül a sor, alázatosan tudjam a fenyítékeket elhordozni, s vegyek vigasztalást a Jó Pásztor vesszőjéből, Aki megkeresi a századik elveszettet. Ha pedig felebarátomról van szó, ne legyek könyörten ítélező, de a mások bűnével éppúgy ne alkudjak meg, mint a magaméval. Az üdvösséges feddés szent bánata legyen tiszta szívvel ajándékozó jellegű. Mint megújult és megtisztult testvért fogadjam szívembe őt, miként Lévit, a vámszedőt Jézus Krisztus tanítványául fogadta.

Tanuljunk a bizalmat! Ha sikerült valakit meggyőznünk, adjunk hálát érte. Ha nem, határoljuk el magunkat, de hagyjunk nyitva egy kicsiny rést szívünk ajtaján. A kívülrekedtek felett az Isten dolga ítélezni!

Krisztus Egyházának éppen az a küldetése, hogy táplálják, élésszék a szeretet szent tüzét az emberek szívében, hogy egyesek és népek egymásnak megbocsátó szeretettel dolgozzanak azért, hogy a földön valóságba öltözzön az, amit az angyalok hirdettek a világnak: Békesség legyen a földön és jóakarát az emberek között. Ámen.

Rádioprédikáció

Tóthné Hegedűs Aranka

Taktaszada, Magyarország

Cirénei

Alapige: Márk 15,21

Az az út, amelyre a fenti Ige mutat, a Golgota felé vezet. Sokan járnak rajta... Elöl, a szakasz élén, a katonai kivégzőosztag parancsnoka. Utánuk egy katona, kezében rúdra erősített tábla, melyre a kereszthalálra ítélt neve és vétke van felírva, majd az elítélt, vállán a keresztfával. Utánuk újra egy sor katona, kétoldalt szintén katonák, és mivel három elítélt van, ez az alakzat háromszor ismétlődik. A menetet újra egy szakasz katona zárja be.

Majd a sírók, illetve a gúnyolódók nagy tömege, melyet még a kíváncsiskodók tarkítanak. Az egyik halálraítélt összeroskad a kereszt alatt. A katonák megijednek. Mi lesz, ha meghal még az úton és nem lesz kin végrehajtani az ítéletet. A parancs végrehajtásáért a parancsnok mindenkor és minden körülmények között személyesen felelős.

A parancsnok kutatva néz körül, de senki sincs a tömegben, aki átvénné Jézus keresztjét. Akkor jön a mezőről hazafelé Simon, szembe a tömeggel. Egész éjjel dolgozott, valószínűleg fogalma sincs róla mi történik körülötte. Ki akarja kerülni őket, mert neki nincs ideje bámészkodni, de a katonák feltartóztatják: vedd fel és hozd a Jézus keresztjét! Tiltakozik, talán a keze is ökölbe szorul, arra hivatkozik, hogy fáradt. Neki haza kell mennie. Vannak ott elegenden mások, akiknek semmi dolguk, vigye akárki, csak neki hagyjanak békét!

De hiába minden ellenkezés. Kényszerítik és neki engedelmeskedni kell, mert a fegyver, a katonák, a hatalom kezében van. Különben is mi köze van neki az elítélthez és miért éppen ő vigye azt az átkozott fát, amely megbélyegző, amely szégyent hoz a hordozójára.

Az Ige olvasásakor kérdések sokasága rohanja meg a hívő lelket. Igaz, hogy Jézus egész éjjel gyöttrődött a Getsemáne-kertben és nagyon kimerült, lehet, mégis neki kellene hogy ereje legyen... Simonon kívül pedig még annyi ember dolgozott azon az éjszakan. Miért éppen neki kellett pontosan akkor szembejönnie velük? Véletlenül?

A hit tudja, hogy Isten háztartásában nincsenek véletlenek. A hit látja, hogy Jézus nem testi erőtlensége miatt roskadozik. Mindkettő benne van az Isten tervében. Jézus Simonért, a Simonokért roskadozik.

Simon szorgalmas, becsületes ember, aki még éjszaka is dolgozik. Gondja van feleségére, gyermekeire, egész családjára. Sokra igyekszik, ezért nincs ideje a saját lelkével törődni. Isten azonban mást határozott felőle és ezt a határozatot végre is hajtja. A katonák eszközök csupán Isten kezében. Simon hiába tiltakozik, a keresztet fel kell vennie, és vinnie és vinnie kell azt éppen neki, aki nem akart közösségbe kerülni Krisztussal.

Milyen nagy titok az élet! Eseményei sokszor fájdalmasan érthetetlenek az emberi szív előtt... Miért van ez? Miért éppen így és miért éppen velem történik mindez?! Simon egészen mást akar, mint ami most vele történik, és a katonák célja is egészen más. Az Úr üzenete száll feléjük és most felénk: „nem a ti gondolataitok az én gondolataim” A roskadozó Jézus pedig szelíden néz Simonra, a mindenkori Simonokra... A fontos az, hogy Simonnak nincs tennivalója a Golgotán. Azt minden idők minden Simonja helyett és minden idők Simonjáért elvégzi Krisztus! De a Golgotáig Simonnak el kell mennie!!! A keresztet vinnie kell a Golgotáig. Keresztkerüléből keresztbordozóvá kell válni. Nekünk is mindhalálig hordoznunk kell a magunk keresztjét. A keresztyén élet – tanítja Kálvin – a kereszt hordozása. Szép és bátor, öntudatos és emelkedett hordozása.

Jó lesz ezt megtanulnunk Simontól akkor, amikor sötét az ég és zaklatott a szív, amikor sok a megpróbáltatás és elhordozhatatlan az élet. Amikor úgy látszik, hogy minden napunk csupa nagypéntek.

A keresztnek erejét mutatja az is, hogy a cirénei Simon neve fel van jegyezve az Írásban, de fel van írva abban a könyvben is, amelyet a Bárány őriz. De nem csak az övé, hanem két fiáé és feleségéé is. A golgotai út sokszor kelletlen, de mégis Krisztushoz vezet mind a családfőt, mind az övéit, hogy „üdvözülj mind te, mind a te házad népe”. Ámen.

Esketési igehirdetés

Botos Csaba

Somosd

Ketten az úton

Alapige: Lukács 24,13–15

Úgy, ahogyan a bibliai történetben is olvastuk, egy emberpár közös elindulásának vagyunk a tanúi. Mivel Isten nem csak az elindulás, hanem a megérkezés Istene is, ezért jó nekünk odafigyelnünk Őreá, Aki által ez lehetséges. Ezek az emberek együtt ünnepeltek a zsidó páska ünnepen, és utána szinte véletlenszerűen, de részt vettek Jézus Krisztus megfeszítésének eseményén. Ez és ennek utóhatásai nyomasztóan megülték a lelküket. Közös útítéma akadt. Öröm tölti el a szívünket, hogy mindez a Ti életetekben is valósággá lett. A közös ifjúsági óra, a közös istentisztelet lett a kiindulópontja közös életeteknek. Szerető Istenünk itt találkozott egyen-egyenként veletek. Megszólíthatók lettetek, az Ő szava visszhangra talált szívetekben, és ennek az eseménynek következménye az, hogy most itt vagytok. Milyen jó, hogy így történt. Egészen másként indulnak el azok, akik Tőle és Vele indulnak el, van remény, hogy Hozzá érkeznek meg. Legyen ez számotokra napiparancs minden napra: Vele indulni. De sok bajt, lelki károsodást megspórolhatnánk, ha ez valóság lehetne minden nap az életünkben. Minket nem az tesz boldoggá, hogy végre egymáséi vagyunk, hanem az, hogy az Övé vagyunk. Ketten együtt lehettek az Övé. Ez a boldogság forrása. Összetett kezünket beletehetjük az Övébe. Ő a garancia arra nézve, hogy ezek a kezek együtt is maradnak. Az Ő kezében.

Korunk elismert házassággondozója, Pálhegyi Ferenc mondotta egyszer: „A házasság olyan, mint egy kisgyermek: etetni kell és tisztába kell tenni naponta.”

A házasságot „etetni kell”. Mit jelent ez? A házasságot építeni kell. Minden nap meg kell küzdeni a romboló erőkkel, amelyek szét akarják rombolni. Ha valamit szét akar szedni az ördög, az éppen a házasság. A bibliai történet szereplői egymás között arról beszélgettek, ami Jézussal történt. És ahol róla beszélnek, ott Ő maga is jelen van, láthatatlanul, de valóságosan. Beszélgettek Róla és Vele. Ő lesz az a láthatatlan kapocs, Aki összetart benneteket. És akit Ő maga tart össze, annak a házasságát a pokol összes erői sem fogják széjjelszedni. Azért ajándékozunk nektek ezt a bibliát, hogy olvassatok belőle minden nap, az Ő szava nemcsak a lélek számára, de a házasság számára is lelki kenyér.

A házasságot tisztába kell tenni. A mi házasságkötésünkönk mondotta egy öreg lelkipásztor: a régiek azt tartották: A házastársaknak jó válluk kell legyen, mert nem lehet mindent félvállról venni; jó szemük kell legyen, mert sok minden felett szemet kell hunyni; és jó foguk kell legyen, mert sok szót ketté kell harapni. Bizony, nem mindig sikerült megfogadni a tanácsát, ezért sokszor kellett tisztába tenni kapcsolatunkat. Ez pe-

dig olyan, mintha előlről kezdenénk mindent. Nagy erőforrás azt tudni, hogy Isten az Ő Fia vére árán még megromlott kapcsolatainkat is újjá tudja teremteni. Szabad mindig a kereszttől indulni.

Ebben a történetben, nem tudni hogyan, de hozzájuk szegődött Jézus. Csendes tanúja volt beszélgetésüknek, vívódásuknak. Velük együtt járta végig az utat egészen a megérkezésig. „Velük együtt ment az úton” – olvassuk az Igében. Rajtatok a szeme. Nemcsak negatív, de pozitív értelemben is. Van Akinek fontos nemcsak itt a földön, de a mennyben is, hogy ti nagyon boldogok legyetek. Adjatok Neki helyet minden nap. Avassátok be életetek nagy és kicsi kérdéseibe! Kérdezzetek Tőle!

Elkíséri ezeket az embereket egész végig, mert mind a hárman egy irányba mentek. Az égi és a földiek számára közös a cél. Lézenső, céltalan világunkban mutassatok utat mások számára is. Annyi az értelmetlen, sodródó élet, akiknek Nektek kell utat mutatni. Szabad és lehet egy ilyen világban is házasodni, gyermekeket vállalni, mert nemcsak magunkra, hanem Jézusra számíthatunk. Kézen hordozza, szemmel tartja és „karbantartja” (Cseri Kálmán) az övéinek az életét. Legyen házasságotok a bizonyítéka annak, hogy ez nemcsak ünnepélyes szép szó, hanem valóság! Ámen.

Temetési igehirdetés

Károlyi Kovács Imre
Nagykerek, Magyarország

Átköltözés áldással

Alapige: 1Mózes 32,22–30

Az Ige alapján bátran hihetjük, hogy elhunyt testvérünk nem a semmibe, nem az ismeretlenségbe, hanem az áldott túlsó partra, haza *költözött* az idegen földről. Pál apostol is *költözésnek* nevezi a halált, például a Filippi gyülekezethez írott levelében: „kívánván *elköltözni* és a Krisztussal lenni” (Fil 1,23)

Milyen jó tudni, hogy a túlsó parton már várnak minket: vár mennyei Atyánk, megváltó Jézusunk az angyalok és idvezült lelkek társaságában, és ott vannak drága szeretteink. Csomagjaink is immár odaát vannak. 91 évet élt, Megváltójához *költözött* testvérünk maradandó javai ama túlsó parton vannak. Mindeddig neki jutott a *költöztetés* szomorú feladata, miképp Jákóbnak, aki a Jabbók révénél minden családtagját és vagyonát személyesen költöztette át a folyón, de ő maga még nem mehetett át. Neki elszámolnivalója volt ideát Istennel, lelkében nem ért véget a küzdelem.

A Jabbók a Jordánba torkollik, a halál folyójába, mint minden földi élet, bár húsvét után joggal hihetjük, a halál folyója nem a Holt-tengerbe, hanem Isten lábaihoz, az üveg-tengerbe visz.

Testvérünk 12 évvel ezelőtt *költöztette* át szeretett feleségét a *túlsó partra*, majd rövidesen fiát, vejét és asszonylányát. Még szörnyűbb *költöztetés* volt megérni 25 éves unokája halálos balesetét. De titeket is átköltöztetett, gyászoló testvéreim, az élet partjára, oly sok áldást köszönhetek neki: arcvonásaitokat, emlékéit, szorgalmas munkája gyümölcseit, egy életen át tartó gondoskodó szeretetét.

Az utóbbi években *egyedül* maradt, mint Jákób az idegen határfolyó innenső partján. Árva Bethlen Kata sorai illettek életére: „És engem az én jó Istenem úgy hagyta, mint a megszedett szőlőben való kunyhót – egyedül.”

„És *tusakodék* vala ő vele egy férfiú.” Ki lehetett ebben az álomszerű történetben ama titokzatos férfiú? Bizonytalán Isten angyala volt, akiben mintha maga az Úr jelent volna meg, aki küzd gyermekéért, hagyja azt győzni, ha vele és érte *tusakodik* és *megáldja* őt.

Elhunyt testvérünk az élet *tusáiban* ismerte föl, hogy harcol érte az Úr. Igaz, számos próbán kellett átmennie, minden bizonytalán olykor ő is elengedte Isten kezét, de Isten az ő kezét soha. Szövetséget kötött vele, mindig visszavezette magához, megmutatta neki, hogy minden tette gyermekei javát szolgálja. Lelke által a próbák elviseléséhez is adott erőt a minden kegyelemnek Istene és édes Atyja.

Ámbár el kellett temetnie társát, akivel összenőtt a szíve, lelke, sorsa, imádsága, de „Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene!” (Mt 22,23) A teremtő Úr azt mondta a házasságra, „lesznek ketten egy testté”. (Mt 19,5) Ha ez igaz – márpedig igaz –, akkor a társa halála után is hihette, hogy élete jobbik fele már a mennyben van. Ez a tudat egyre inkább a láthatatlan világhoz kötötte, ahová ő maga is vágyott.

Életük során volt idő, midőn mindenük odaveszett, mindazonáltal hittel vallották: „Mit elvesz a múló idő, / Él Istened, megadja Ő!” (Magyarországi énekeskönyv 281. dicséret) Külön kegyelem, hogy az emberekkel való *tusakodásban* is a maga oldalán tudhatta az erős Istent, aki meggyőzte a világot. Mi keresztyének tudjuk, nem küzdelmes életünkért vagy hitünknek érdeméért vagyunk kedvesek Isten előtt, hanem Krisztus kegyelméért nyerünk örök életet.

Néhány hónapja úgy tűnik, mintha semmi sem maradt volna az *innenső parton*, csak a sötét éjszaka és a haláltusa. De az Úr vele maradt, mint Jákóbbal. Mert legnehezebb magunknak *átköltözni* a halál révén, és ezt a küzdelmet emberileg egyedül kell megvív-nunk, nem segíthet senki szereteteink közül. A halálos ágyon Isten még valami olyat akart elmondani gyermekének, amit egészségesen nem értett volna meg, amít csak „négy szem-közt” mondhat el az Atya, mikor gyermeke *egyedül* maradt Vele az *innenső parton*. Mély értelmű üzenetet hordoz a „megkönnyebbülés” szavunk, de ne felejtjük el, benne van a „könnyű”. „Boldogok akik sírnak: mert ők megvigasztaltatnak.” (Mt 5,4)

Hadd idézzem ravatala mellett Tompa László szép sírversét, amely báró Kemény János író marosvécsi sírkövén áll:

„Míg volt miből, mindenkinek adott,
Élete áldás volt, agapé,
Vándor, ne kérdezd, vissza mit kapott,
Tisztábban állhat így az Úr elé,
Hogy élete már rég mindenkié.”

A betegágyon mintha öltöztetgette volna már Krisztus ama fehér ruhába. Isten ígérete szerint *megáldja* azokat, akik nem bocsátják el Őt áldása nélkül. „Mert az Úr szemei forognak az egész földön, hogy hatalmát megmutassa azoknak, akik Őhöz tájékozott szívvel ragaszkodnak.” (2Kor 6,9)

„A nap fölkel vala rajta”, az örök hajnal feljött testvérünk számára, ő már *színről szívre* látja Istent és megszabadult lelke: büntől, vétectől, kárhozattól, *innenső parti* tusáktól. Ez a gyászolók reménysége, és a remény a halálban is biztos ellenszél.

Az Élet Fejedelme azt ígérte: „Aki hisz én bennem, ha meghal is él.” Szerettetek hitt Őbenne, tulajdonították neki igazságul. Mi, gyászolók is higgyünk Jézus szavainak, aki hisz „nem megy kárhozatra, hanem – máris – *átalment* a halálból az életre”. Ámen.

Versek a húsvéti ünnepkörre

Ismeretlen spanyol költő

A megfeszített Krisztushoz

O, Istenem, sóvárogni utánad
nem ösztökél, hogy az eget ígérted,
nem is a pokol rettegése készítet
életemet megbánni, hogyha bántlak.

Te ösztökélsz, Uram, és az, ha látlak
keresztben megcsúfolva függni téged,
és az, hogy megsebzett testedre nézek,
s hogy prédája vagy kínna és halálnak.

Végül szeretni ösztökél szerelmed,
még ha az ég nem is vár ott a végén,
s ha nincs is pokol, szívem félni gerjed.

Adnod se kell, anélkül is szeretlek,
mert hogyha, mit remélek, nem remélném,
úgy keresnélek, ahogy most kereslek.

(Vas István fordítása)

Kiss Jenő

Nagypéntek

Lassacsán mindünknek kijut
a taps, az éljen és a pálma,
égig rivall bíbor hozsánna,
lassacsán mindünknek kijut
egy kis mámor, diadal-út.

Lassacsán mindünknek terül
ünnepre asztal, rajta bárány,
s borul fölénk baljós szivárvány –
Lassacsán mindünknek terül,
s helyünk: ahol a mester ül.

Lassacsán mindünknek akad,
ki megcsókol gazul, pogányul,
harminc ezüstért ki elárul.
Lassacsán mindünknek akad,
ki bírák bős kezére ad.

Lassacsán mindünknek kivágnak
egy fát a szorgos bárdú ácsok.
S csattognak bárgyú kalapácsok!
Lassacsán mindünknek kivágnak
egy fát: a tört ember-fiának.

S egyszer mindünk csak felsikolt
világbahangzón: Éli, Éli!
Atyját keserűn számonkéri.
Egyszer mindünk csak felsikolt –
S lecsuklik bús fejünk, a holt.

Wass Albert

Nagypénteki sirató

Elmegyünk, elmegyünk, messzi útra
megyünk,
messzi út porából köpönyeget
veszünk...
Nem egyszáz, nem kétszáz: sokszáz
éves nóta.
Így dalolják Magyarhonban talán
Mohács óta.

Véreim! Véreim! Országútak népe!
Sokszázéves Nagypénteknek
soha sem lesz vége?

Egyik napon Tamás vagyunk,
másik napon Judás vagyunk,
kakasszónál Péter vagyunk.
Átokverte, szerencsétlen
nagypéntekes nemzet vagyunk.

Golgotáról Golgotára
hurcoljuk a keresztfákat,
mindég kettőt, soh'se hármat.
Egyet felállítunk jobbról,
egyét felállítunk balról,
s amiként a világ halad:
egyszer jobbról, egyszer balról
fölhúzzuk rá a latrokat.
Kurucokat, labancokat,
közülünk a legjobbakat,
mindég csak a legjobbakat.

Majd, ahogy az idő telik,
mint ki dolgát jól végezte:
Nagypéntektől Nagypéntekig
térdelünk a keresztt alatt
húsvéti csodára lesve.

Egyszer a jobbszélső alatt,
másszor a balszélső alatt,
éppen csak hogy a középső,
az igazi, üres marad.

Nincsen is keresztfánk közbül,
nem térdel ott senki, senki.
A mi magyar Nagypéntekünk
évszázadok sora óta

Harsányi Lajos

Húsvéthajnali varázs

A kert fölött az éj suhog.
A fák, mint örök állnak.
Még itt kísért borzalma a
Nagypénteki halálnak.
De hirtelen egy villanás
Cikáz a kerten végig.
A Gecsemáné bokrai
A villanást megérik.

A hajnal ébred. Annak a
Gyémánt szemé sugárzik?
– Nem, nem! Valaki jár itt!

A kertnek útja még sötét,
De rajta kavics roppan.
Valaki némán átlebeg
S megáll a tar bokorban.
Egy kis madárnak felnyílik
Trillára termett ajka

évszázadok sora óta
ezért nem tud húsvét lenni.

Így lettünk országút népe,
idegen föld csavargója,
pásztortalan jószág-féle.
Tamással hitetlenkedő,
kakasszóra péterkedő,
judáscsókka kereskedő.
Soha-soha békességgel
Krisztus-Úrban szövetkező.

Te kerülsz föl? Bujdosom én.
Én vagyok fönt? Bujdosol Te.
Egynek közülünk az útja
mindég kivisz idegenbe.

Bizony, jól mondja a nóta,
hogy elmegyünk, el-elmegyünk,
messzi nagy utakra megyünk.
Messzi nagy utak porából
bizony, köpönyeget veszünk.
S ebben a nagy köpönyegben,
sok-sok súlyos köpönyegben
bizony pajtás, mondom Néked:
rendre, rendre mind elveszünk.

És füttyögő ezüst sípon
Ijedd dal tör ki rajta.

A hajnalt érzi a madár,
Annak veri trilláit?
– Nem, nem! Valaki jár itt!

Az árnyék mozdul hirtelen,
Az alvó kert felébred.
Szent borzalommal néz körül
A bokrokon az élet.
A fák között valaki áll,
Fehér ruhája lebben.
Angyalsereg gyűl hirtelen
A Gecsemáné-kertben.

Az utat végig térdelik,
A hajnal felsugárzik.
– A Megfeszített jár itt!

Aquinói Szent Tamás

[Ima]

Imádlak áhítattal, Isten: rejtelem,
aki e jelekben titkon vagy jelen.
Néked egész szívem átadja magát,
mert Téged szemlélve elveszti magát.

Szem, ízlés, tapintás megcsalódhatnak:
de a hallás rólad hittel biztosít.
Hiszem, amit hinni Istenfia szab:
ígédnél, Igazság, mi van igazabb?

Isten-volta rejtve volt a keresztfán;
itt ember-arcát is rejti e talány.
De én mind a kettőt hiszem, s vallhatom,
kérve amit kért a bűnbánó lator.

Sebeid Tamásként látnom nem lehet,
mégis Istenemnek vallak tégedet.
Hadd, hogy egyre jobban hinni tudjalak,
tebened reméljek, téged vágyjalak.

Isten halálára emlékeztető
eleven kenyér és embert eltető,
add, hogy éljen lelkem belőled csupán
s jóízét tebenned ne veszítse szám.

Kegyes pelikánom, Uram, Jézusom,
szennyes vagyok, szennyem véreddel
mosom,
melyből elég volna égy csepp hullni rá
világ mindenbűnét meggyógyítaná.

Túrmezei Erzsébet

Péter húsvétra vár

Várlak, várlak, Mesterem, várlak.
Mikor jelensz meg énnekem?
Nem úgy, mint Magdaléna várt,
nem bolyongok temetőkerteken,
és nem keresem halott testedet.
Mint élő, örök Mesteremet várlak,
mert húsvét van, öröm zeng a világon
...és rám esteledett.

Tanítvány voltam, s megtagadtalak.
Tanítvány voltam. Láttam a csodád,
és hallgattam életadó szavad.
Szerettelek.
Kész volt a szívem, kész volt,
én tudom,
mind a halálig elmenni veled.
Olyan erősnek éreztem magam.
S mindennek vége lett.

Menjünk halászni! Halász voltam én.
Legyek megint. Hiszen Simon vagyok.
Csupa seb az életem.
Majd csak eltengetem.
A bánatom
majd csak elaltatom.
A Genezáret gúnyral néz felém.
Halát nem adja hálóm terhinek.

Rossz apostolnak, rossz vagyok
halásznak,
jaj, nem vagyok jó semminek.
Mesterem, jöjj és jelenj meg
a parton,
mondd meg, hova vessem a hálóm,
mondd, amit elvesztettem, hol
találom.
Jöjj, kérdezd újra, hogy szeretlek-e!
Háromszor kérded, és háromszor
vallom.
Más a szavam, és más az életem,
más az élet és más az akarat.
Tudsz mindent. Tudod:
megtagadtalak,
mégis szeretlek.

Az élet és az akarat között,
Uram, teremts igaz harmóniát!
Sebzett, beteg tanítványéletem
égi erőért utánad kiált.
Legelesettebb és legárvább lettem.
Végső reményem, hogy irgalmas
arcod
húsvéti fényben felragyog felettem!

Mit adok?

Lábához három királyok hordták
Kelet varázsos aranyát.
Egy ismeretlen odakölcönözte
Egy utazásra a hátság szamarát.
Amerre ment, ujjongó sokaság
Elébe virágot és pálmaágot hintett.
Pilátus asszonyának a szeméből
Jutott neki egy részvevő tekintet.
A fájó úton, fel a Golgotára,
Simon keresztjét vette el.
Józseftől kitellett a temetése
S holttestére a gyászlepel.
Ha éhezett, kalászát adta neki
Valakinek a gabonája,
A nő az alabástrom-amforával
Becses kenet illatát szórta rája.
Ama Sikár-beli hitetlen, bűnös asszony
Adott neki egy korty vizet.
...Egyedül nekem nincsen
Számára semmi kincsem:
Én nem adhatok semmi mást,
Csak egy szegény, vágyó szívet.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

